

Uredništvo:
Schillerjeva cesta št. 3,
na dvorišču, I. nadstropje.

Rokopisi se ne vračajo.

List izhaja vsak dan razun ne-
delj in praznikov ob 4. uri
popoldne.

Sklep uredništva ob 11. uri
dopoldne.

Nefrankirani dopisi se ne
sprejemajo.

Anonimni dopisi se ne uva-
žujejo.

NARODNI DNEVNIK

Upravištvo:
Schillerjeva cesta št. 3.
Naročnina znaša za avstro-
ogorske dežele:
celoletno . . . K 25.—
polletno . . . K 12.50
četrtletno . . . K 6.30
mesečno . . . K 2.10
Za **Nemčijo:**
celoletno . . . K 28.—
za vse druge de-
žele i. Ameriko K 30.—
Naročnina se pošilja vnaprej.
Za **oglas (insertate)** se
plačuje od četrstostopne
petit vrste po 12 h, za
večkratne natis primeren
popust.
Posamezna št. stane 10 h.

Štev. 299.

Telefonska številka 65.

Celje, v petek, dne 31. decembra 1909.

Čekovni račun 48.317.

Leto I.

Ob Novem letu.

V malo, malo urah bode zazvenela „s stolpa visokih lin“ po naši s stolpi tako zelo oblagodarjeni domovini polnočna ura — in človeštvo bode za eno leto starejše. V mramornate palače in ubožne seljaške kočice, v udobne in premožne hiše ter v podzemeljske kleti, koder životarijo v zasmeh človeštva in Boga človeška bitja, bode odmeval zvonov glas in se bode na raznoliki način pozdravljalo prihajajoče leto. V šumnih družbah in društvenih večerih bodo nedvomno tudi sloviti govorniki pri polnih čašah znova slikali slovensko tugo in vso tisto mizerijo, ki je je polna naša domovina od zelenega Pohorja doli do valovite Adrije. Mnogo se bode mislilo na to tugo, mnogo na „železne razmere“ — a le malokateri slovenski človek bode ponosno dvignil glavo z neomajnim sklepom, da mora biti z delom in naporom tudi te tuge konec in da ljudska sila prebije vsaki železni obroč.

Časnikarju, ki čuti utripanje časa, ki zasleduje trezno in brez predsodkov razvoj našega naroda in človeštva, se pri misli na preteklost in bodočnost zresni obraz. Pogleda tisti novopopisani list naše zgodovine in se zamisli. V težkih razmerah smo si pred dobrim letom ustanovili „Narodni Dnevnik“ — marsikatera želja, up in strah je spremljal lansko leto prvo številko lista. katerega nam je štajerskim Slovencem prineslo lansko Novo leto. Istinito, ni še tako dolgo tega, komaj kratkih dvoje desetletij, kar so si mogli štajerski Slovenci vzdrževati komaj jeden teden. In danes imamo poleg mnogih drugih dobrih in slabih časopisov že dnevnik. Ni šlo lahko, trebalo je velikih žrtev, mnogo nečloveško napornega dela — mnogo zmag nad raznimi predsodki in

ovirami — ali danes, na Starega leta dan gleda list veselo in samozavestno v bodočnost. Ona tanka plast inteligence vseh slojev se je v 20 letih na Štajerskem tako zgostila, tako narastla, da že lahko vzdržuje lastno dnevno glasilo. In šlo bi še mnogo lažje kakor gre, ako bi bilo pri nas nekoliko manj fraz, malko manj komodnosti in precej več umevanja, da je časopisje glavna odporna sila naroda, a tudi glavni njegov vzgojitelj. Zato je le pozdravljati srečen dogodek, da je „Narodni Dnevnik“ v vrstah naroda, glasilo za politiko, ki jo delajo v blagor in prid spodještaj. Slovencev njih najboljši sinovi. Ako mislimo na delo, ki je zadnji čas tako lepo začelo za razširjenje in podporo „Nar. Dnevnika“, gojimo najlepše upe za prihodnje leto. Želeti je, da bi to delo ne omagalo v zavesti, da je ne le prevažno narodno, temveč tudi kulturno in strankino delo kateksohen.

Koliko bojov je prebil lansko leto „Narodni Dnevnik“! Padale so sempa-tje ostre besede, dasi se je do skrajne možnosti držal načela, da je treba pri nas nvesti boljše, finejšo obliko političnega občevarja in političnega boja. A težko je bilo mnogokrat brzdati opravičeno jezo, bodisi da se je ista že obračala proti narodnim nasprotnikom, bodisi proti domačim našim politikom, ki so sicer slovenske krvi, a služijo pod geslom verstva in cerkve dunajskim in kakor kažejo zadnji dogodki v Istri, rimskim interesom. Prebil je list takoj prvo leto velik volilni boj in služil takrat kot ostro orožje ne le napredni naši Narodni stranki, temveč tudi v obrambo izven te stranke stoječim narodnim politikom. Ni hotel list s stranko vred tega boja, a vsililo se mu ga je in ga je moško dobojeval. Tiral je „Narodni Dnevnik“ celjsko

renegatstvo in njegovega poslanca Woschnagga pred neusmiljeni sodni stol javnosti in dosegel, da se danes že v nemškem taboru s prsti kaže za renegati. . . Zasledoval je veliki boj avstrijskega Slovanstva v državnem zboru, podpiral ga, dasi ni priporočal najostrejšega orožja, dobro vedoč, da se isto lahko obrne tudi proti lastnemu narodu. Nedvomno je, da gre razvoj avstrijskih slovanskih narodov nakvišku in da se pripravlja na Dunaju preobrat — osobito proti Jugoslovanom. Mi, ki smo lani bratski srbski narod svarili pred nepremišljenimi koraki, se veselimo letos nad njegovo sijajno moralno zmago v Friedjungovem procesu, ki bode imela neizmerne posledice . . .

Čemu bi naštevati vsa polja, na katerih je „Nar. Dnevnik“ po svojih najboljših močeh informiral naše občinstvo in si pridobil upravičen sloves, da je jeden najboljših slovenskih listov? Ni to samohvala, je plačilo poštenega dela in vzpodbuda za bodočnost — ne le za njegove duševne, temveč tudi gmotne podpornike. Samo na jeden lep uspeh še pokažemo: sprožil in utemeljil je misel združenja vseh narodnih Slovencev v jedno bojno vrsto, v jed-notno odporno silo, misel, katera bode že v nekaterih tednih postala meso. Morda je res, da ji danes nasprotujejo še ljudje iz lastnega tabora in da jo smešijo oni, ki se je najbolj boje: ali naraven razvoj naših razmer sili k združitvi vseh političnih, gospodarskih in kulturnih moči slovenskih naprednjakov, zategadelj tudi mora do te združitve priti! Gojitev in izpopolnjenje te združitve, ki se ima kmalu razleg-niti tudi dalje na slovenski jug, bo jedna glavnih nalog „Narodnega Dnevnika“ tudi v bodoče!“

Imamo veselje do dela in krepkega življenja; utemeljujejo ga dose-

danji uspehi in up, da slovensko občinstvo prav ceni in presoja naše delo. Zato „Narodni Dnevnik“ lahko kliče vsem svojim prijateljem, sotrudnikom, naročnikom in podpornikom: Srečno Novo leto!

Slovenci zdajnemu dežel-nemu odboru ne dovolimo ničesar!

(Govor dež. posl. dr. Vek. Kukovca včerajšnji seji štajerskega dež. zbora).

Visoka zbornica! Iz vseh govorov zveni, da je dežela postala bankrotna. V vsakdanjem življenju je običajno, da oni, ki je doživel gospodarski polom, pride kot obtoženec na zatožno klop. Tudi večino štajerskega deželnega zbora in štajerski deželni odbor moramo postaviti na zatožno klop. Za zdaj še stvar morebiti ni tako nevarna, kajti volilci deželnozborske večine so danes še tako zaslepljeni, da vse odpustijo, če se jim potrosi nekoliko cukra v obliki radikalnih narodnih fraz. Pride pa čas, da bodo tudi Vaši volilci siti Vašega slabega gospodarstva. Predvsem vprašam: Kako je mogel deželni zbor toliko let dolgove delati, ne da bi bil skrbel za pokritje? Prikupiti ste se hoteli volilcem in ste denar nesmiselno ven metali, niste pa imeli poguma povedati, da bode vsled Vaših potratnih ukrepov treba prej ali slej davek zvišati. Bali ste se, da bi zvišanje davkov pred volitvami bilo škodljivo in ste odložili zadevo, danes pa ne morete več uiti. Toda izgovarjate se, da ste upali, da Vam država odstopi nekaj dohodkov. Ali je dopustno delati dolgove v nadi, da jih bode kak dober stric plačal? Gospoda, temu stricu se je tačas samemu nesreča zgodila. Za spačene Friedjungove

LISTEK.

Ant. Novačan:

Novo leto.

Edino, kar je stalnega na tem božjem svetu, je menda sprememba in — ničla. Pravim menda, zakaj zdi se mi, da je stalna tudi jezna študentovska figa, ki se kljubovalno greje v žepu uboge pare, kadar ga zapusti prevzetna ljubica. Sicer je pa tudi tukaj sprememba in — vse je sprememba. Solnce vzhaja in zahaja — da se zemlja suče okoli njega, tega jaz ne verujem — dan se umika noči in noč zlatolasi zori. Čas hiti in mesec za mescem je treba plačevati stanovanje, leto za letom nam riše v obraze ostre črte in predno se človek oženi in rodi potomstvo, mu vstanejo v srcu težki pomisleki: Čemu živeti?

Tisoč devetstvo in deveto se je torej nagnilo k svojemu koncu in v nekoliko urah stopi dvajseto stoletje v deseto leto svojega živovanja. Tako mlado in majčkeno je še, pa vendar kak nepridiprav in poredneži! Komaj je shodilo in zgovorilo nesrečno ime

svojih starišev, že je zanetilo tam ob obalah Rumenega morja velik požar. Igraje in lahkomišelnosti zida v oblake zlate gradove. Ženijalen koder mu visi raz čelo in nesrečno človeštvo, ki je hote ali nehote kumovalo njegovemu rojstvu, je v velikih skrbah zaradi njega. Sam Bog ve, kaj mu še pade v glavo, predno dozori in stopi v možko dobo. Nam Slovencem nagaja največ, prosim vas, koliko Marijinih devic je v nevarnosti, da jih zaznamuje z usodo! Rogatih ovnov bela volna je v nas zelo v časteh in baš devetstvo devetega je poskočila na ceni in svoji veljavi. Duše mi, žalostno je to dejstvo in zaman se tolaži rodoljubni patriot, da narava ne pozna skokov in da je vse uravnano po zakonih solnčnih žarkov. Pa bodisi! Kdor je treznih misli in kdor ne laže samemu sebi, bo narisal pod račun minulega leta čudno in lepo okroglo ničlo. Voz je ostal v blatu kakor je bil in s sladkimi rožički, ki nam jih prinaša botra Ljubljana z Dunaja, ne bo zadovoljila uboge živince.

Pravijo, da je imel rimski bog Januš, ki na srečo ni v nobeni zvezi

s krščanskim Janezom, dva obličja; z enim da je gledal nazaj, z drugim naprej. In odkod ime prvega mesca v novem letu, kar je zelo pomenljivo. Nam Slovencem, ki ne damo na take poganske legende veliko, je seveda mučno in neprijetno, da bi se ravnali po zadnjem obličju tega čudnega, takorekoč perversnega rimskega malika. Da bi pogledali nazaj, bi se nemara kaj naučili in ob Novem letu naredili trden sklep: Da se ne bomo dali vleči za nos pravljicnim pritlikavcem, ki so sicer ovenčani z glorio, nezasluzno in zato kratkotrajno, da ne bomo v Novem letu pasli lenobe po naših rodovitnih livadah in da ne bomo vzdihovali s sitim Salomonom: Vse je nečimernost in m u k a d u h u.

Sicer pa vem, da ostane vse pri starem. Razvaline celjskega gradu, ta simbol naše nesreče in našega robstva, bodo tudi prihodnje leto štrlele ponosno v zrak. Nemara se odkrhne kamenček od mogočnega zidovja, zidanega z našimi žulji in strjenega z našo krvjo; tiho se odkrhne in se počasi zakotali v Savinjo . . . Nemara pride junak in ubije pravljico kačo, ki sedi nad

ugrabljenim našim bogastvom, nad zlato kadjo tam gori v celjskem gradu . . . Kdo bo ta junak? Kako bo njegovo plačilo? Skovikanje celjskih sov bo žalostno oznanjevalo strmečemu svetu: Bile so nekdanje razvaline, kjer smo brezskrbno nočevale, in sedaj so se porušile tudi razvaline, edino naše zavetišče. Mlade, čile roke gradijo novo poslopje in mlada grla pojejo skladno pesem zmage, ki se razlega daleč na okoli . . .

Sicer pa vem, da ostane vse pri starem. Naši politiki, Bog jim odpusti vse grehe, bodo tudi v prihodnje tarnali o neupogljivosti vlade; naši literatje bodo ubijali nedolžne žrtve, ali pa bode na koncu vsakega poglavja vstala mogočna senca: In vzdignila se je mogočna senca, do neba visoka, od gor do gor široka . . . Naše družabno življenje bo teklo v starih kolotečinah, ob vinu, smehu in petju. Naša dekleta —

In jaz? No jaz, jaz pa bom pre-mišljeval o življenju in bom prišel do zaključka, da je sprememba edina stalna na tem božjem svetu.

listine in kar je z istimi v zvezi je izdala državna vlada pol milijardo! Toda tudi brez ozira na ta dogodek, gospoda, moram povedati, da kot Slovenec ne morem želeli, da bi dežela od države naj dobila velike prispevke. Čim več Vam bode na razpolago, tem slabeje boste gospodarili, čim več denarja, tem bolj boste ga zlorabljali zoper Slovence. Prav Vam je, da ste v stiskah; kajti četudi nimam upanja, da se boste nam na ljubo poboljšali, upam, da se bodo vsaj Vašim volilcem oči odprle z novimi davki, katere boste jim naložili.

Da se dotaknem le nekterih slučajev Vašega vzornega gospodarstva: kaj Vam je bilo treba ustanoviti deželno višjo gimnazijo v Ptuju? Ali ima Koroška ali Kranjska ali Nižja Avstrijska deželne gimnazije? Niso tako neumnosti, da bi deželam nakladale bremena srednjega šolstva, za katero je dolžna vlada skrbeti. Danes se opravičeno zahteva, da država prevzame stroške ljudskega šolstva. Vi pa nalagate deželi še celo stroške srednjih šol! Ali je bila tu merodajna ljudska potreba? Ne, ampak morali ste postaviti proti slovenskemu sovražniku nemško trdnjavo, niste pa svojim volilcem povedali, da gradnje trdnjav stanejo denar in da se bode vsled teh izdatkov morala zvišati doklada na pivo.

Jednako ste v obeh drugih trdnjavah utrjenega trikotja (Festungsdreieck!), namreč v Celju in Mariboru morali izdati na leto desetstisoče deželnega denarja zlasti za ustanove v Studentenheimih! Tam pa se vzdržujejo dijaki iz Gornjega Štajerskega in celo iz Nižje Avstrijskega. Ne potreba dežele, ampak potreba markirati nemški značaj Celja in Ptuja je bila merodajna.

Ravno tako ste ustanovili v Mariboru po nepotrebnem deželno žensko učiteljsko. Za koga? Iz srednjega Štajerskega vendar ne boste pošiljali svojih hčera v šolo med spodnještajerske divjake, Vi ponosni Gradčani. Na spodnjem Štajerskem pa tega zavoda nismo rabili in ga tudi spodnještajerski Nemci niso rabili, saj jih je komaj 40.000.

S temi izdatki, gospoda, ste povzročili zvišanje deželnih doklad za lepih par procentov. Deželni odbor je pa storil povrh, kar je bilo treba. Saj je oddal stavbo šentjurske kmetijske šole kljub nižjim ponudbam drugih ponudnikov baš svojem ljubljencu in protežeju Miglitschu, ki je zahteval za 10.000 K več nego drugi domači ponudniki!

V teh razmerah ni naša skrb, kako boste ozdravili svoje finance v deželi. Slovenci Vam kličemo enodušno: Takemu deželnemu zastopstvu in deželnemu odboru ne dovolimo nikakih davkov. Zvišajte davke sami, nosite pa tudi vso odgovornost!

Narodni kolek, 20. IX. 1908¹ in „Ptuj“.

Znano je, da zavračajo c. kr. poštni uradi dopisnice, ter sploh odprto korespondenco, na kateri je prilepljen bodisi narodni kolek z napisom „20. IX. 1908“ ali oni z napisom „Ptuj“. Izrecno bodi poudarjeno, da vrača pošta le odprto korespondenco opremljeno z navedenima narodnima kolekama, med tem ko ni nikake zapreke, ako se ista dva narodna koleka prilepita na kuverte zaprtih pisem in druge zaprte oz. zalepljene pošiljke. Pri zavračanju dopisnic in zlasti razglednic se sklicujejo poštni uradi na neko določilo pismeno — poštne tarife iz leta 1907 stran 37, odstavek 2, katero določilo baje pravi, da se odprte poštne pošiljke z hujskajočo oz. politično

vsebino ne smejo odpremljati, nego jih je adresatu vrniti.

Ne glede na to, da oni faktorji, ki sestavljajo in uveljavljajo pismeno poštne tarife pač nikakor niso kompetentni določati in razsojevati o tem, kaj znači hujskajočo ali politično vsebino, toraj niso nikakor kompetentni reči, da sta zgoraj navedena dva narodna koleka hujskajoča ali politične vsebine, je določitev, da je od odpravljanja izločevati le odprto korespondenco, med tem ko se zaprta oz. zalepljena pisma z zgorajšnjima narodnima kolekoma brez ovire odpremljajo, pravcati avstrijski uradni „Zopf“, da se Bogu usmili.

Kdo se vendar naj ne smeje; dopisnica z narodnim kolekom „20. IX. 1908“ ali „Ptuj“ ne sme naprej, pač pa pismo z zalepljenim kuvertom!

Brez dvombe je nebroj slovenskih strank paš sedaj ob božičnih praznikih in ob Novem letu dobilo in bo še dobilo vrnjenih na stotine in tisoče razglednic, dopisnic in sploh nezalepljene korespondence, na katerih se bode nahajal eden ali drug zgoraj označen narodni kolek. Največje razžaljenje in zapostavljanje našega slovenskega jezika je pa pri vsem tem še dejstvo, da prilepljajo c. kr. poštni uradi in zlasti celjski na take razglednice neke uradne „Vormerkzettel“ — ne, s katerimi v blaženi nemščini nekako opravičujejo zavračanje odpošiljatev z narodnim kolekom navedene vsebine. To bi bila lepa, da bi se pri vsem tem z našim slovenskim jezikom in z občinstvom, ki se poslužuje poštne urade slednji še na tak očiten in izzivajoč način norčevali!

Marsikdo se jezi nad takim krutim žaljenjem in zapostavljanjem slovensčine od strani c. kr. poštne urade, pa ali niti ne ve kako, ali pa je „prakomod“, da bi se vsedel ter napisal opravičeno pritožbo na pristojno c. kr. pošto in brzojavno ravnateljstvo. Gotovo vstrežemo občinstvu, ki rado podpira našo družbo sv. Cirila in Metoda, ako v nastopnem podajemo načrt, kako se naj take pritožbe prilično glasiyo:

C. kr. pošto in brzojavno ravnateljstvo

v Gradcu.

(ali v Trstu etc).

Priloženo dopisnico sem oddal, kakor je razvidno iz poštne pečata, ki je samonemški, dne (datum) pri c. kr. poštne uradi v . . . (kraj)

Dopisnica se mi je vrnila, ne da ni se bila adresatu dostavila ter je bil prilepljen (kakor kaže priloga sub) na dopisnico listič z nerazumljivim nemškim besedilom.

Pritožujem se vsled tega:

1. Zoper to, da se na dopisnico s samoslovenskim razločnim naslovom in vsebino odtisne na c. kr. poštne uradi v . . . (kraj) samonemški poštni pečat,

2. zoper to, da se dopisnica adresatu sploh ni dostavila, ker za to ne poznam zakonitega vzroka in

3. še čisto posebno zoper to, da se osmeli c. kr. poštni urad v (kraj) mi vrniti dopisnico, ki nosi razločen samoslovenski naslov in razločno samoslovensko vsebino z lističem našlovljenim z „Vormerkzettel“, na katerem je v nemškem jeziku nekaj nerazumljivega hektografirano.

To je očitno kršenje obstoječih predpisov ter zapostavljanje slovenskega jezika. Prosim, da krivca eruirate ter glede krivde primerno ukrene, meni pa se naj dopisnica vrne z razločno navedbo vzrokov v slovenskem jeziku, zakaj se ista li adresatu dostavila da zamorem potem ukreniti nadaljne kroke.

(Kraj) . . . dne (datum).

1 priloga.

Opomba: Samoobsebi umevno, da se v pritožbi lahko navedejo še eventualni drugi vzroki, oz. da se iz predstoječega besedila izpusti to, kar morebiti ni potrebno. Fr. J.

Štajerski deželni zbor.

17. seja dne 30. dec.

Dopisi in manjše zadeve.

Med dopisi je bilo včeraj poročilo deželnega odbora za dovolitev posojila, ki bi se porabilo za deželno kopališče Dobrno; posojilo bi se dalo v znesku 240 tisoč kron. — Deželno sodišče v Gradcu zahteva izročitev posl. Jodlbauerja zaradi razžaljenja časti. Zadeva se izroči odseku za občinske zadeve. — Posl. Resel se je pritožil, da se ne daje dovolj vstopnic za galerijo.

Provizorično nadalnje pobiranje dež. doklad.

Imenom finančnega odseka je poročal pl. Kellersperg o provizoričnem nadaljnem pobiranju deželnih doklad tudi v 1. polletju 1910 v isti smeri kakor so bile leta 1909. To so: 50% doklada na zemljiški, hišni in hišno-najemninski davek, 5% doklada na čisti donosek novih stavb v Gradcu, 50% doklada na pridobninski davek podjetij, ki morajo javno polagati račune, 50% doklada na rentni davek in davek od državnih plač. 2. 56% doklada na splošni pridobninski in krošnjarski davek. 3. 10% doklada na splošni užitninski davek od vina in mesa na deželi in 10% na užitninski davek z vsemi pritiki v Gradcu. — O tem predlogu se je razvila živahna debata, iz katere posnemamo le najvažnejše. Soc. Jodlbauer je omenil, da se nam obljublja že leta in leta dež. fin. reforma — a ne dobimo je še vedno in gospodarstvo z dokladami cvete naprej. Predlaga konecno, naj se dovoli le dvomesečni računski provizorij. Dr. Korošec je imenom svojih tovarišev izjavil, da slovenski klerikalni poslanci nimajo nobenega zaupanja do večine in zaradi tega ne morejo glasovati za predlog finančnega odseka. Pritoževal se je nad različnimi krivicami od strani dež. odbora in razlagal svoje nazore o veliki jugoslovanski državi, v kateri se bode baje godilo Nemcem prav dobro. Posl. dr. Kukovec je ostro kritiziral finančno upravo dež. odbora in mu je očital, da zapravlja davčni denar v nemško nacionalne namene. Njegov govor priobčujemo na drugem mestu. Konečno je večina sprejela poročevalčev predlog in odklonila Jodlbauerjevega. Ob 3/4. pa so začeli odmevati z dvorišča klici in žvižgi, došlo je do demonstracije gostilničarjev in delavcev proti zvišanju doklade na pivo.

Boj zoper zvišanje doklade na pivo. — Gostilničarji in delavci demonstrirajo v deželnem dvorcu. — Stališče slovenskih klerikalcev proti savinskim hmeljarjem. — Okvirni načrt za zvišanje deželne doklade na pivo sprejet!

Okrog poldneva se je nabrala na dvorišču deželnega dvorca taka množina gostilničarjev in delavcev, da je bilo dvorišče do zadnjega kotička napolnjeno. Množica je tako burno demonstrirala proti zvišanju doklade na pivo, da se je morala seja za celo uro prekiniti in je morala policija izprazniti dvorišče. Dasi je deželni glavar protestiral proti temu, da bi se od zunaj uplivalo na posvetovanje in sklepe deželnega zbora, se je vendar seja in razprava o zvišanju doklad na pivo vršila pod utisom demonstracije gostilničarjev, kateri se boje, da bodo vsled

zvišanja doklade težko oškodovani na svoji obrti in pivovarniških delavcev, ki se boje priti ob kruh, ako se bode pivni konzum znižal.

§ 1. okvirnega zakona za zvišanje dež. doklade na pivo se glasi sledeče: „Na pivo, katero se porabi v štajerski deželi, se nalaga deželna doklada od 2 do 4 K na hektoliter. Pri predpisu se računajo odlomki nad 0,5 hl kot celi vinariji. Višino doklade med mejami, ki so določene v 1. stavku (2 do 4 krone) določi vsako leto deželni zbor. Za leto 1910 se bode višina določila potom sklepa deželnega zbora v proračunski razpravi. Postava ima veljati do l. 1917.“

Prvi je govoril nemški nacionallec Wastian, ki je z boljšimi in slabšimi dovtipi skušal na zunaj olepšati zadrego nemških nacionalcev, ki so s svojim nezaslišanim gospodarstvom v deželnem zboru zakrivali, da se mora sedaj zopet obdačiti najširše sloje prebivalstva, oškodovati domačo obrt in industrijo in uničiti štajerske hmeljarje. Zagovarjal je štajerski deželni odbor, da ni postopal nikoli pristranski in politično, tamveč da je varoval samo gospodarske interese dežele. Konečno se je zakadil v posl. Korošca radi njegovih idej o jugoslovanski državi in trdil, da so Slovenci v dež. zboru pokorne ovce, ker so tam zastopniki vlade in dež. glavar.

Posl. Robič: To je pač zelo neokusno. Moje stališče je povsod enako.

Einspinner: Vi tudi niste več voditelj!

Wastian: Vi ste preveč mil.

Konečno se je zaganjal v šentlenartsko posojilnico, ki je odpovedala nekaterim nemškutarjem posojila. Za Wastianom je govorilo po vrsti skoro 4 ure vseh 5 socijalističnih poslancev proti zvišanju deželne doklade na pivo.

V imenu poslancev kmečke zveze je izjavil posl. Meško, da bodo vsi slovenski klerikal. poslanci glasovali za zvišanje davka na pivo, oziroma za okvirni zakon finančnega odseka.

Dr. Kukovec je izjavil, da se ne strinja z napadi socijalističnih poslancev, češ, da dobe agrarci od dežele vse, kar želijo. Posebno slov. kmetje na Južnem Štajerskem gotovo ne. S stališča hmeljarjev v Savinski dolini pa bode glasoval proti okvirnemu zakonu za zvišanje deželne doklade na pivo, ker bito utegnili hmeljarjem, ki so si letos komaj nekoliko odpomogli, sila škodovati. Glasnje pa tudi iz načelnih vzrokov proti predlogi, ker nasprotuje vsakemu obdačenju poljedelskih pridelkov, torej ne le proti kakemu davku na vino, temveč tudi na pivo, ki mora zadeti naše hmeljarstvo. Izrazil je svoje začudenje, da se slovenski klerikalci v tej točki ponujajo v službo nemškim nacionalcem. Nemška večina je popolnoma zavozila s svojim gospodarstvom, zakaj bi ji sedaj slovenski zastopniki pomagali iz zadrege s tem, da bi pomagali gospodarsko uničevati svoje volilce v Savinski dolini?

Slovenci kotopozicijana naj ostanejo poštene in dosledni nasprotniki vsakega zvišanja deželnih doklad. Čudno se mu zdi, da celo dr. Benkovič in Terjav, katerima so vendar hmeljarji po celjskem in vranjskem okraju pripomogli do poslanskega mandata, glasujeta za nemški predlog za zvišanje deželnih doklad na pivo. Nedosledno in

škandalozno je, ako so klerikalci glasovali pred 6. urami celo proti temu, da bi se pobirala doklada 2 K, glasujejo sedaj celo za 4 krone! Ta nedoslednost škoduje zelo ugledu slovenske delegacije v dež zboru. Klerikalce so te besede in resnična očitanja tako spekla, da so kar divjali. Po presledku se je dr. Benkovič skusil maščevati in je v dolgem govoru napadal dr. Kukovca, ki ga trenutno ravno ni bilo v zbornici. Žalil je osebno dr. Kukovca na vse mogoče načine za to, ker se je zavzel za savinske hmeljarje in obsodil klerikalno petolismo nemški večini, ki ni imela za Slovence nikoli ničesar drugega kot žalitve in bič. Nemški poslanci so se zgražali nad Benkovičevim postopanjem, klerikalcem je bilo tudi neprijetno, da je dr. Kukovec odklonil vsak odgovor in sicer zato, ker je dr. Benkovič tak gospod, da se ga je moralo tepsti s pasjim bičem.

Omeniti nam je še iz debate izjavo posl. dr. Kaana, da je vlada rajše zvalila na dež. zборе zvišanje davka na pivo, ker ne pusti, da bi se obdačile rudnine in magnezit, od katerega imajo nemški tovarnarji velikanski dobiček. Rajši se udari po hmeljarjih in gostilničarjih!

Konečno stavi predlog, naj bi se v 1. in 2. odstavku predloga finančnega odseka glasilo le **2 K**. Pri glasovanju, ki je bilo poimensko, je ta predlog **propadel** s 43 proti 32 glasom, ravno tako drugi Kaanov spreminjevalni predlog, naj bi leta 1910 še ostalo pri dokladi 2 K z 38 proti 34 glasom. Konečno je bil sprejet še ostali del zakona. — Za okvirni zakon, ozir. za zvišanje doklade na pivo so glasovali vsi spodnještajerski klerikalci, nadalje dr. Negri, Stallner, Ormig, nekaj veleposestnikov in vsi nemški klerikalci. — Proti je glasoval dr. V. Kukovec, socialisti in nekaj nemških nacionalcev.

Dnevna kronika.

v Lurd. Zanimivo je, kako piše skrajno ultramontanska solnograška „Katholische Kirchenzeitung“ o „nespodobnostih (Unfug!) v najodličnejših krajih milosti katoliške cerkve“. Posebej hudo govori o „nepriličnostih“ (Mistände), ki se mnogokrat pojavijo kot posledice romanj v Lurd! Obsoja „čisto kupčijsko trgovino z devocijonalijami“, izkoriščanje pobožnih romarjev, „napake v špitalskih razmerah“ itd. List obdoljuje znani „bureau de constatation medicale“, „čisto francoske površnosti“ ter „pomanjkanja resnosti iz znanstvene avtoritete“. Predstojnika, starega dr. Boissarie, karakterizira kot šarlatana in mu poredbava naravnost „nedostojno“ zadržanje. Dasi pisatelj sam veruje v čudeže, vendar ostro obsoja pohlep romarjev po čudežih. Ob koncu daje dober nasvet: „Premisli si trikrat, predno težko bolan pojdeš v Lurd“. Tako strogo katoliški list. Če se to godi na zeleni veji...

v O pravici duhovnika do javnega delovanja se izraža teolog Traub v svoji „Christliche Freiheit“ sledeče: „Ta pravica je načeloma nedotakljiva. Tudi katoliškemu kaplanu jo moramo kot temeljno državljansko pravico v enaki meri pripoznati. Kakor se evangelijski duhovniki v raznih strankah aktivno in pasivno udeležujejo volitev, tako tudi katoliški; proti temu ni nič reči. Vendar se mora zahtevati dvoje: 1. da se v političnem delu ne uporablja nikakrta cerkvena prisilna sredstva. Vsako duhovniško politično delo, bodisi z direktnimi besedami bodisi z indirektnimi namigavanji, bodisi direktno na moža ali indirektno na ženo v spovednici, je stvar, ki jo je z verskega stališča ravno tako zavreči kakor z državnega; 2. da ima politikujoči duhovnik res tudi politično znanje in politični takt. Če centrum smatra katoliškega

duhovnika brez vsega kot svojega podanika, jemlje s tem duhovniku pravico do politične kontrole in znanstvene prevladnosti v političnih vprašanjih. Ali če konservativni patron brez vsega svojega nastavljenega župnika prisili, da da njemu glas, ali če nacionalni veleindustrialec enako postopa, silita s tem duhovnika, da se odreče svoji politični pravici. Ne dasta mu možnosti za resnično pol. znanje in za pol. zadržanje z njegovega stališča. Da baštu igra vprašanje takta izvanredno veliko vlogo, mora vsak, ki je v cerkvenem in političnem življenju le nekoliko doma, dvakrat podčrtati. — Spomnimo se besed augsburškega škofa Hötzla iz l. 1906: „Če župnik zjutraj spovedne listke deli in primaši telo Gospodovo povzdiguje, potem pa par ur pozneje v zadimljenem volišču pivne vrčke vihti in glasovnice deli, je to duhovnika nevredno in bega vernike“.

v Proces Nastič-Hofmokl, o katerem smo poročali predčera, se je klaverno doigral. Nastičev zastopnik dr. Dunievski je po izjavi predsednika, da je državno pravdnštvo sodno preiskavo proti Nastiču ustavilo, tožbo — umaknil, dasi je dr. Hofmokl izjavil, da vzdrži vse svoje trditve. Sodišče je nato Hofmokla oprostilo.

v „Društvo za nemštvo v inozemstvu“ (prej splošni nemški Schulverein) je, kakor je iz poročila predsednika dr. Fischerja na letošnjem občenem zboru razvidno, pridobilo ogromno število novih članov, ki jih je zdaj okroglo 40 tisoč. Nemška vlada je v spoznanju velike važnosti društva prevzela oskrbovanje šol društva v inozemstvu z učitelji. Društvo je dalo to leto 146.000 mark v inozemstvo (15.000 m več kot lani!), od tega 84.000 mark v Avstrijo.

d Leonid Andrejev, slavni ruski pisatelj je izobčen iz ruske cerkve.

d „Omnibus“, hrvatski list v Puli, ki je pred meseci prenehal, je 29. t. m. začel zopet izhajati in sicer trikrat na teden.

v William Ewart Gladstone. Dne 29. tm. je Angleška slavila stoletnico rojstva enega največjih svojih sinov, ustanovitelja moderne Anglije Gladstonea. Zanimivo je, da to slavljenje pade baš v čas, ko se ponavljajo dogodki iz njegovega delovanja: boj proti lordom, ki ga je pred pol stoletja vodil Gladstone, je danes zopet na dnevnem redu. Gladstone je sklenil Zvezo liberalcev z Irci, in v prah je potrl carinsko politiko. Danes ko se bije med liberalci in lordi zopet velikanski boj, tem jasneje stopa v ospredje Gladstonova slika, in vse se spominja govorniških triumfov, ki jih je kot osemdesetletni stari slavil na svojem volilnem shodu po Škotski. Bil je svobodomislec in radikalec in prijatelj razširjenja vseh slobod. Njegova oseba je vplivala neodoljivo agitatorično, in — Salisburyjevo ministerstvo je padlo. — Gladstone je moderni politični razvoj na Angleškem tako pospešil, kot noben drugi državnik. Prišel je kot konservativec, se razvil počasi v liberalca in je postal konečno napredni demokrat.

Ta neprestani napredek k vedno večjemu slobodomuju že dovolj označuje Gladstonovo historično osebnost, tembolj, ker so glavno polje njegovega delovanja bile finance, kjer ga še do danes ni nihče dosegel. Gladstone je bil finančni reformator z največjim praktičnim darom in si je priboril veliko avtoriteto. Pri reformah so ga vedno vodili ozir. splošne blaginje. Jako značilno je, da je prišel z zbornico lordov v konflikt za to, ker je hotel zadovoljiti rastoče potrebe v budgetu, a je istočasno odpravil davek na papir, da bi tako narod bolj po ceni prišel do knjig in čarnikov. Gladstone je bil idealist, praktični in resni, eden onih redkih ljudi, ki posvečajo izvanredne sposobnosti in moči svojemu narodu. Brigal se ni za šablono, ampak le za to, kar se mu je zdelo prav. Ni gledal na politiko kot na trgovino, ampak vsaka njegova beseda in vsako njegovo dejanje je bilo v skladu z njegovo notranjostjo. V tem je ležala njegova moč, da je bil enoten v svojem bistvu. Gladstone ni bil imperijalist, in poredbivalo se mu je celo, da vodi slabo vnanjo politiko. In vendar tudi ni bil zagovornik britskega nacionalnega egoizma. Dejstvo, da je Angleška imela med svojimi državniki Gladstonea, je angleškemu narodu v svetu istotoliko

koristilo, kakor vsa izurjenost diplomatov in okrepljenje mornarice. Povečal je popularnost Angleške, tako da v vseh državah, kjer še vlada absolutizem in kjer si žele svobode, vedno upajo v prvi vrsti na pomoč Angleške. — Gladstone se je poročil 29. dec. 1809 v Liverpoolu kot sin bogatega trgovca. Že 1832. je bil izvoljen v državni zbor, l. 1835 je postal drž. podtajnik za kolonije. Bil je pozneje štirikrat na čelu ministerstva, mnogokrat pa v raznih kabinetih minister. Med Irci je postal popularen vsled svoje Homerule-bill, ki je šla za tem, da se Irski zasigurno državna samostalnost s posebnim parlamentom in da bi jo z Anglijo vezala le perzonalna unija. V poslanski zbornici je dobil za to „bill“ 40 glasov večine, a zbornica lordov mu jo je odbila, in pri tem je do danes ostalo. Umrli je 1898. v 89. letu starosti in je pokopan v westminsterski opatiji.

v Razvoj železnic v evropskih državah. Zanimiv je pregled o tem, kako so se razvile železnice v posameznih evropskih državah od l. 1890. do 1909: Francoska 1890 (37.000 km), 1909 (48.500 km); evropska Rusija 1890 (31.000 km), 1909 (59.000 km); Vel. Britanija z Irskim 1890 (32.300 km), 1909 (38.000 km); Avstro-Ogrska z Bosno in Hercegovino 1890 (27.000 km), 1909 (43.000 km); Nemčija 1890 (43.000 km), 1909 (60.000 km); Italija 1890 (13.000 km), 1909 (18.000 km); Špansko in Portugalsko 1890 (12.000 km), 1909 (18.000 km); Švedsko in Norveško 1890 (10.000 km), 1909 (16.500 km); Belgija 1890 (3.200 km), 1909 (5.200 km); Nizozemsko in Luksemburško 1890 (3.060 km), 1909 (4.000 km); Rumunsko 2050: 3500 km; Dansko 2000 km: 3800 km; Evropska Turčija in Bolgarsko 1800 km: 3400 km; Grško 770 km: 1300 km; Srbija 540 km: 650. Avstrij. je torej na petem mestu.

Dopisi.

Rokovnjači na celjskem odru. Kakor smo že poročali, se uprizore v Celju na dan treh kraljev, 6. prosinca 1910 „Rokovnjači“. Dejanja, ki se vrši v „Rokovnjačih“, je nadaljevanje „Legionarjev“. Ko umre Ferdinand pl. Basaja po njegovi vrnitvi iz vojne nevesta v sramoti in kesu, priseže on ob mrliču, da se bode strahansko maščeval nad tistimi, ki so uničili njeno in njegovo življenje, to je nad človeško družbo in zlasti nad oficirjem Brnjačem, ki mu je nevesto potem, ko je njega samega spravil po nedolžnem v ječo, zapeljal. Ferdinand pl. Basaj se poda v kamniške gozdove in postane glavar tatinske in roparske družbe Rokovnjačev, ki imajo v nepristopnih stanovanjih visoko v gozdovih svoje brloge in navdajajo celo Kranjsko, zlasti pa kamniški okraj s svojimi predrznimi roparskimi čini z grozo in trepetom. Mi vidimo, kako premeten rokovnjač Tonček Obloški takorekoč pred očmi biričev na javnem sejmu reši s sramotnega odra rokovnjača Tomaža Velikonjo.

Mi vzemo nadalje, da je Ferdinand Basaj, ki se imenuje kot glavar Rokovnjačev Grgo, in pred katerim njegovi lastni pristaši trepetajo, našel novo ljubezensko srečo. Zaljubi se v priprosto kmetsko dekle, Polonico na Paleževini. Napaja njenega strica pijanca in veseljaka Blaža Mozola, kateri je pa strupen in strasten sovraznik rokovnjačev. Blaž Mozol se v gostilni stepe z rokovnjači in samo Grgo ga reši gotove smrti, ko se nenadoma prikaže. Blaž Mozol pa je čul Grgo rabiti pri tem rokovnjaško povelje in postane proti njemu nezaupen in pozoren. Neka večera sliši slučajno pogovor med Grgo in rokovnjačem čevljarjem Bojem ter izda drugi dan Grgo in druge rokovnjače gosposki. Grgo in Bojec ter Rak, oče prve Basajevne neveste, ki je sedaj pisar na gradu Kolovcu, srečno uidejo, Blaža pa rokovnjači za kazen ubijejo v krčmi pri Hadmanovi Jeri na Rovih, kjer popiva z denarjem, katerega je dobil za ovadbo rokovnjačev. Nato pa napadejo rokovnjači v Črnem grabnu francoski transport vojne blagajne in dobe v roke izdajico Brnjača, ki se je podal v francosko službo in postal iz Brnjača Vernazz. Grozovito je srečanje med Grgo in Brnjačem v rokovnjaškem taboru. Grgo ga izroči svojim tovarišem, ki ga vržejo v prepad. Grgo sam

pa zapusti rokovnjače in hoče s Polonico zbežati v tuje kraje. Rak in Obloški Tonček pa ga izdeta gosposki, katera ga ujame ravno v trenutku, ko hoče s Polonico od Paleževine zbežati. Privedejo Grgo na grad Kolovec pred oskrbnika Poljaka, ki je iz nekega pisma, katero je Blaž Mozol že prej prinesel, spoznal, da je Grgo njegov polbrat. Ginljiv je prizor, ko se Poljak po silnih duševnih mukah odloči, kršiti svojo dolžnost in da bratu pilo, da ta mreže prepili in pobeogne. Na begu pa ga ustrelijo biriči.

To je na kratko vsebina „Rokovnjačev“, kateri nudijo celo vrsto krasnih in slikovitih prizorov. Nihče naj bi ne zamudil, si ogledati to krasno res povsem narodno delo.

Štajerske novice.

v Posredovanje klerikalnih poslancev. Nek slovenski sodni pisarniški uradnik je naprosil nedavno klerikalnega poslanca dr. Benkoviča, naj pri nadsodišču v Gradcu podpira njegovo prošnjo. Dr. Benkovič je res prišel k nadsodišču in je vprašal portirja, ali je predsednik pl. Pittreich doma, k čemur je portir pritrdil. Dr. Benkovič je pa bil v veliki zadregi, kajti ni bil pripravljen iti k predsedniku. Obrnil se je rekoč, da pride drugikrat. (Potem je pa pisal g. dr. Benkovič uradniku, da je bil sicer pri predsedstvu, pa žalibog se ni dalo nič doseči. — Tako posredovanje je gotovo zelo uspešno.

d Slovenski gostilničarji in hmeljarji, čitajte v današnjem listu poročilo o glasovanju klerikalnih poslancev glede doklad na pivo in izvajajte posledice proti klerikalnemu časopisju, ki se vam bode sedaj vsiljevalo!

d Strašno maščevanje. V večerajšnjem deželnem zboru se je dr. Benkovič praskal, kjer ga ni srbelo tel. brez vsega vzroka začel osebno napadati dr. Kukovca. Z dr. Benkovičem ima namreč klerikalni klub zaradi njegove rabijatnosti zmiraj križe. Tudi včeraj so se zmernejši člani kluba trudili, odvrniti dr. Benkoviča od napadanja dr. Kukovca, ker so že slutili, kaka nesreča lahko zadene dr. Benkoviča, če se razkrije v dež. zboru dogodek s pasjim bičem. Vse zastonj! Vrč gre po vodo, dokler se ne razbije. Dr. Benkovič je s svojo trmo dosegel — da je bil v dež. zboru z ozirom na pasji bič — obglavljen. Ko so videli klerikalci svojega sotrpina dr. Benkoviča usmrčenega, zgubili so ves mir in so se obnašali in zmerjali kakor obsedenci. Celo pohlevni Pišek je postal iz ovce tiger in se je maščeval nad dr. Kukovcem rekoč: Zdaj pa nočem več poleg Vas sedeti in je šel iskat prazno klopo. To je seveda huda kazen za dr. Kukovca, če mož kakor Pišek noče zraven njega več sedeti!

v „Zastopnik tržaške okolice“ g. dr. Rybář se čuti včasih poklicanega za „Slovenčeve“ slavošpeve dajati naprednjakom dobre nauke o parlamentarnih načelih in o prilagajanju manjšine večini. Kar se sicer te „večine“ tiče smo v „Nar. Dn.“ že več ko enkrat povdarjali, da ima klerikalna stranka danes večino na Slovenskem in da je torej odgovorna ona za vse, kar pride z Dunaja. Ker vidimo danes slov. naprednjaki, data večina, ki nam obeta vedno samo nože in grobove, ne dela dobre narodne politike, se ne čutimo prav nič poklicane, da bi si naložili s „prilagajanjem večini“ tudi odgovornost za Šusteršičeve grehe. Da bi pa bili tako mehki in brezbarvni kakor je današnja oficijelna tržaška politika, kateri bodo dali kmalu oni, ki so danes tako topli prijatelji in čistilci g. dr. Rybářa, smrti udarec, to nam ne pade na um. Ni smo za plitke fraze temveč za vsebine polno moško besedo. In toliko poguma tuli imamo, da javno povemo, kar si mislimo! Morda pride tem potom prej

do sloge in edinosti v skupnih narodnih vprašanjih ke pa z neodločnim cinčanjem semintje, katerega le težko zakriva belo-modro-rdeča prevlaka! Tako je, ljubi prijateljici „Str.“ in „Edinost“!

d Silvestrov večer priredi danes v Narodnem domu celjska čitalnica s prijaznim sodelovanjem domačega salonskega orkestra pod vodstvom g. Stančaja. Na sporedu je tudi šaloigra „Raztresenca“, ki nam jo pripravlja gosp. Rafko Salmič, petje, srečolov — tako da bode to res lep slovenski večer. Začetek je ob osmih zvečer, vstopnina prosta. Slovenke in Slovenci iz Celja in okolice, ne ostanite doma!

v H koncu se nagiba leto in zaradi tega si usojamo opozoriti vodjo ckr. glavnega davčnega urada v Celju, da bode v Nevem letu pač preskrbel za potrebni pavšal za nabavo uradnega napisa, kajti to je naravnost vnebo-pi-joči škandal, da c. kr. glavni davčni urad nima napisa in celo vzlic temu, da je nastanjen v skriti ulici katero mora ubogi kmetič skoro pri belem dnevu iskati z lučjo. Po vseh mogočih pisarnah si podajajo kljube in stičejo davkoplačevalci povprašujoč, kje bi se lahko iznebili svojih težko pridelanih novcev, predno se najde tasrečni davčni urad v mestni hiši v Kovaški ulici. Povemo Vam, da je naše potrpežljivo-sti konec in zahtevamo napis energično. Vsak vaški čevljar in zagorski obrtnik je kaznovan, če po danes obstoječih in veljavnih zakonih nima napisa, a za ckr. davčni urad v Celju seveda to ne velja, ker bi se oskrnilo pristno celjsko nemštvo, ako se obesi na mestno hišo, v katerej plačuje država ogromno vsoto za nastanjenje svoje pisarne, dvo-jezični uradni napis. Dosedaj so se izgovarjali vedno na razne jalove načine, upamo toraj da se v novem letu temeljito poboljšate ter da nam ne bode potreba več dregati.

o Brezplačno se oddajo lauski letniki in sicer: „Slov. Narod“ (2 izvoda), „Narodni Dnevnik“ (2 izvoda), Sloga, Slovenski Gospodar, Mir, Gospodarske Novice, Slov. trg. vestnik, Slovenski Čebelar in Slovenski Narod letnik 1908). Kdor jih želi, naj piše na naslov: Klub naprednih slovenskih akademikov v Celju.

v Občni zbor telovadnega društva „Celjski Sokol“ se vrši v torek dne 4. prosinca 1910 ob 8. uri zvečer v Sokolskem domu v Gaberju pri Celju. Na dnevnem redu so poročila, volitve, sokolski zlet, sokolska župa, društvene prireditve v predpustu in slučajnosti.

z Socijalni odsek „Zveze slovenskih štajerskih učiteljev in učiteljic v Celju“ naznanja, da opazka na položnicah „Liste naročite sami, oziroma reklamujte, odsek samo plača“, kar se tiče naročevanja listov, odpade, ker bo odsek sam naročil liste; reklamovati mora pač vsak posameznik. Novi naročniki naj v prihodnje pripišejo v naročilnem listu, ali so že na list naročeni ali ne.

v Okrajni šolski svet celjski je imel svojo redno sejo dne 30. dec. t. l. v kateri je med drugim vzel na znanje, da je deželni šolski svet štajerski dovolil na šoli v Galiciji poldnevni pouk, dočim je enako prošnjo krajnega šol. sveta na Zg. Ponikvi odklonil; priporočal je prošnje za podelitev starostnih doklad; dovolil šoli v Ljubečni, da preloži glavne počitnice; odobril naknadno še nekaj proračunov krajnih šolskih svetov; vzel na znanje poročilo gosp. okrajnega šolskega nadz. o nadzorovanju šol Gotovlje, Zalec, Griže, Liboje, Petrovče, Prožin, Teharje; urgiral rešitev zadev za šolsko stavbo celjske okolice itd.

v V Petrovčah so dobili „čuke“. Za načelnika je izvoljen baje F. E. Friedrich.

z Plesni venček „Slov. del. podp. društva v Celju“ se vrši 1. februarja 1910. ob 8. uri zvečer v „Skalni kleti“, na kar že danes opozarjamo.

z Odkupila sta se v prid Ciril-Metodovi družbi od novoletnih voščil gg. A. Kunej in dr. Lipold v Gelju vsak z 2 K.

v Celjski renegati med seboj. Na božičnici, katero je imela celjska požarna bramba pri zamorcu, so se začeli celjski renegati med seboj pričakati zaradi nemštva. Očitati so drug drugemu, da ni rojen Nemec. Ker je, nemški obrtnik C. malo preveč zabavljaj, so ga drugi „Nemci“ postavili konečno pod kap. Vidi se, da posledice Woschnaggove afere delujejo počasi naprej.

o Imenovan je sodnijski kancelist Juri Hudec v Slovenski Bistrici za oficijala.

z Iz sodnijske službe. Deželnega sodišča nadsvetnik Maks Marocutti v Gradcu je dobil naslov in značaj dvornega svetnika in je imenovan za podpredsednika deželnega sodišča.

a Shod hmeljarjev v Žalcu. V nedeljo, dne 2. jan. ob 3. uri popoldne se vrši v Žalcu shod hmeljarjev, kjer bode govoril tudi dež. poslanec dr. Kukovec o dogodkih v dež. zboru z ozirom da glasovanje dr. Benkoviča in Terglava glede zvišanja davka na pivo.

v Zaboju znamk za CMD. nam je vposlala gdč. Jelica Grisoldova iz Račjega. Izročili smo jih na pristojno mesto. Vrli mladi rodoljubki hvala in priznanje!

v Občni zbor Ciril-Metodove podružnice v Vuzenici združen z narodno slavnostjo se vrši na novega leta dan ob 3. uri popoldne v prostorih g. župana Mravljaka. V imenu Družbe poroča g. potovalni učitelj I. Prekoršek. Pričakujemo obilne udeležbe!

v Občni zbor Ciril-Metodove podružnice v Ribnici na Pohorju se vrši v nedeljo dne 9. prosinca. Na sporedu je tudi govor pot. učit. g. Prekorška iz Celja. Upamo, da bo udeležba velika, da se pozabijo razna nespornazumljenja ter se vsi krepko oklenemo naše obrambne organizacije Ciril-Metodove podružnice.

Na Ciril-Metodovi šoli na Muti se bodo na Novega leta dan ob 11. uri dop. obdarovali revni otroci.

v O sedanjem millem vremenu pišejo iz Haloz, da tako lepih praznikov že ni bilo od l. 1825. Takrat so 23. dec. čebele izletavale iz panjev in na Sveti dan so prišle ženske v rokavcih k večernicam.

v Pozor, slovenski trgovec. Na Muti se bode v kratkem oddala trgovina po umrlem trgovcu Kečku. Sodnijska inventura se zvrši tekom 14 dni, potem se pa lahko trgovina zopet odda. Kot edina slov. trgovina je jako dobro shajala. Za informacije se lahko vpraša naduč. Hrena na Muti.

z Opekarna občine Radgona v Borecih pri Križevcih je dozidana. — Nemški listi poročajo, da bode mogla radgonska občina v obeh svojih opekarnah (Črešnjevcih in Borecih) izdelati na leto 8—10 milijonov raznih glavnastih izdelkov. Za ravnatelja opekarne v Borecih je imenovan upravitelj črešnjevske Karl Korath.

v Pri št. Ilju v Slov. gor. se ustanavlja nemško telovadno društvo. Radovedni smo ali bodo telovadci kmet-ski fantje to je Slovenci ali temošnji privandraci iz rajha, ali pa se bodo vozili v št. Ilj k telovadbi mariborski hajlovci. „Orlov“ seve mladenič Žebot ne more ustanoviti, ker ni nikogar, da bi jim plačal pijačo, drugače pa ne telovadi nikdo.

v V Slov. Bistrici je umrla gospa Roza Bergmann, mati mariborskega zdravnika dr. Bergmanna, v 77. letu starosti.

v Poroka na smrtni postelji. V Ptuj se je 27. tm. hči uradnega sluga pri glavarstvu Andreja Bratuscheka, stara 20 let, na smrtni postelji poročila z Hans v. Münhenom, zastopnikom firme Singer. Dne 29. tm. je pa že umrla.

z V Framu se vrši 6. prosinca predstava „Moč uniforme“. Po predstavi se ustanovi nova Ciril-Metodova podružnica za Fram in okolico, na zborovanju govori g. potovalni učitelj Ivan Prekoršek v imenu glavne družbe.

v Moč uniforme — v Framu. Dne 6. jan. 1910 ob pol 4. uri pridejo, kakor smo že poročali, diletantje v Framu Jak. Štoke trodejsko burko „Moč uniforme“. Ta najnovejša slovenska igra obeta s svojim pristno domačimi prizori mnogo zabave. Snov je vzeta iz vsakdanjega življenja ter nam slika v jako naravno smešnih prizorih v prvem in drugem dejanju, koliko zmešnjav in gorja se dogodi v hiši krojača Cvirna, „ker mu ona nosi hlače“. Celo eksekutor se že oglašja in konečno poje v Cvirnovi hiši že boben. V tretjem dejanju se zberejo občinski odborniki k važni seji, pri kateri se naj izbere uniforma za občinskega redarja in požarno brambo. Tudi krojač Cviren, kateri je srečno ušel kruti Agati, potem ko ji je napravil rezance, pride k seji, da se sklene z njim pogodba glede uniform.

Vzorec, katerega je Cviren že prej poslal v občinsko sobo, ugaja vsem zlasti na telesu „brihtnega“ Cvirna, ki se čuti v vojaški suknji tako prerobenega, da se postavi celo energični Agati po robu, katera mora pred navzočimi odborniki slovesno obljubiti, da se bo poboljšala ter v prihodnje sama kuhala in tudi umivala posodo. Vsakemu dejanju je priredil naš slov. skladatelj H. O. Vogrič primerno glasbo in jako mične speve. Občudovanja vredna je prikladnost melodij humorističnemu besedilu. — Pevske in glasbene točke vodi oziroma proizvaja priznani glasbenik g. učitelj L. Šerbinek. Ne zamudite torej prilike, da vidite in slišite to dobro burko, katera bo nudila gotovo vsakemu mnogo vžitka. Trud podjetnih framskih diletantov ne sme ostati nepoplačan! Mariboržani in prebivalci okolice mariborske in Pohorja, na veselo svidenje dne 6. jan. 1910. **v zbujajočem se Framu.**

o Nesreča. V delavnicah Južne železnice v Mariboru je v torek delavec Ivan Löschnig sklepal dve električni žici. Pri tem se je dotaknil neizoliranih koncev s tokom napolnjenih žic in padel takoj na tla. Prepeljali so ga v bolnišnico.

v Železniška nesreča na Pesnici. V noči med 10. in 11. majnikom t. l. sta trčila na žel. progi Spielfeld-Pesnica tik pred postajo Pesnica iz Gradca prihajajoči brzovlak in osebni vlak skupaj. Razbitih je bilo več železn. voz, ena oseba ubita, več pa težko iziroma lahko poškodovanih. — Včeraj, dne 30. grudnia 1909 se je vršila kazenska razprava proti krivcem pred okrožnim sodiščem v Mariboru. Vsi trije obtoženci so bili spoznani krivim prestopka §§ 335 in 337. kaz. zak. in obsojeni: žel. aspirant Hugon Slansky na 1 leto ter žel. čuvaja Albert Quass in Leopold Pansi na 8 ozir. 6 mesecev strogega zapor, poostrenega z mesečnim postom. Obsojeni so tudi solidarno v povrnitev sednih stroškov, ki so pa neiztirjivi. Quass je priglasil po svojem zastopniku takoj po obravnavi pritožbo ničnosti in priziv glede kazni.

v Slovensko gledališče v Mariboru. „Veleturist“, zanimiva burka v treh dejanjih se pripravlja za 9. prosinca 1910. Za to igro se kaže sedaj splošno zanimanje in igralno osobje hoče celo občinstvo presenetiti tako, da bo s popolnim zadovoljstvom zapuščalo

predstavo. Ta burka je v Ljubljani dosegla vsled svojih humorističnih prizorov najboljši uspeh in tako bode gotovo tudi našemu občinstvu splošno ugajala. Saj nasmejaj se bomo zopet enkrat po svoji volji. Uloge so v izvrstnih rokah, in igralci se pridno vadijo da si jih tu in tam pri kakem humorističnem prizoru posili smeh. Nekoliko obširneje bomo o igri še spregovorili prihodnjič še pred predstavo, da bo občinstvo vedelo kaka je prav za prav ta igra. Druga predstava pa bo 23. prosinca 1910 in sicer zopet burka. „Zmešnjava na zmešnjavo“, ki nikakor ne zaostaja za „Veleturistom“. Da pa pride zunanje občinstvo še pravočasno po predstavi na vlak (bo začetek predstavam odslej znanprej točno ob pol osmi uri zvečer, in se prosi da bi se na to spremembo ne pozabilo. — Predstava se prične ob pol osmih, kdor pride pozneje, gotovo zamudi.

v Sklepni plesni venček trgovskega društva v Mariboru se vrši v sredo 5. prosinca 1910. Kdor ve, kako veselo in prijetno se človek zabava pri vseh prireditvah trgovskega društva, ta bo prišel gotovo, da se zavrti po taktu poskočne godbe. Ples bo v mali dvorani „Narodnega doma“ in med plesalkami, kakor tudi plesalci vlada veliko veselje. — Vstopnina za osebo 1 krona.

v Nad poldrugl tisoč ljudi je v Mariboru tekom tega leta prestopilo k protestantizmu.

v Mariborskim nemškim trgovcem in obrtnikom diši slovenski denar tako, da ne spuste z lepa kakega slovenskega kupca, ki zajde v njihovo trgovino. Če se drugače nemoreta razumeti, si obrtnik poišče tolmača, da mu raztolmači zahtevo kupca. A da bi nastavl kakega Slovenca kot pomočnika tega ne stori. Slovenci, učite se iz tega

z 50 letnico „Učiteljskega Tovariša“ obhaja slov. napredno učiteljstvo dne 7. jan. 1910. l. Slovensko javnost opozarjamo na list, ki izide imenovane dne v jubilejski izdaji. Krepko se bori to glasilo našega učiteljstva za stanovske in šolske, kakor hkrati narodne in naše lastne interese. Dolžnost nam je, da se zanimamo za naša šolska vprašanja in težnje ter naše učiteljstvo podpiramo pri njega trdem boju. Zaman bi bil ves trud učiteljstva, da ne primore k njega boju tudi slovenska napredna javnost! Ni slovenske napredne javnosti samo moralna dolžnost, temveč celo nje lastni interes, da podpira napredno učiteljstvo, ker v naprednem učiteljstvu leži naprednost šolstva in naroda. Ne s puhlo frazo „prijatelj učiteljstva“, temveč dejansko pokazite, da seanimate za šolska in učiteljska vprašanja s tem, da se vsi do zadnjega naročite na „Učiteljskega Tovariša“ in podpirate po naprednih listih učiteljstvo v moralnem oziru, z naročnino pa v gmotnem oziru. — Da je ne bode napredne gostilne in kavarne, kjer bi ne bilo tega pomembnega tednika. Pokazimo, da slovensko napredno učiteljstvo ni osamljeno, da je z njim tudi slovenska napredna javnost, ki ga podpira in brani!

z Tatinski „Slovenec“. Da naš preljubenzjivi kolega „Slovenec“ vkljub vsej svoji jezi proti „Nar. Dnevniku“ dan za dnevom krade naše notice, osobito za svoje „Štajerske novice“, tega mu niti bogve kaj v zlo ne štejemo. Vemo, da sede v njegovem uredništvu revčki, ki se v potu svojega obraza trudijo, da vsak dan napolnijo list. Da pa nam krade ta bratec celo naše reklamne notice in jih v svoj prid objavlja, pa res ni lepo. V včerajšnji številki je kar ponatisnil našo „1063 novih naročnikov“, postavil namesto besed „našemu časopisju“ besedo „Slovencu“ — in reklama je tu. Pri

Schwingschlögljevi tamkaj tudi vse kupujejo.

Da, moral bi priti prej sem in videl bi revolucijo. Sedaj ni ničesar tukaj. Samo gospod baron še jezdi na takšni pihajoči mašini, avtomobil ali kako se že to imenuje, gre kot veter in vsak pes beži za njim. Gospod baron ima — če sem videl vilo ne daleč od grada z imenom Bertha? — tam ima svojo ljubico. Ona je hči nekega dunajskega arhitekta, to vilo ji je kapil on, baron, in ona prebiva tam z materjo in sestro, arhitekt prihaja v posete, sicer se pa pripoveduje, da baronu sestra njegove ljubice ni tako sovražna — no, to je mlad gospod in divja kri.

„In kaj je sedaj s faro?“

Dali so jim novega župnika. Zlat človek. Dober kot maslo in slaček kot večer v maju. Ta ne bil šel h Kohnovski

Stari Schwingschlögel me je peljal na večer v gostilno. Večerjal sem, poslušal kmetje, o katerih mi je moj gospodar pravil to in ono. Naenkrat so se odprle duri in vstopil je župnik in za njim neka ženska. Tolsti epikurejec z debelimi ustnicami in požarnimi očmi, tolsta ženščina z lenim bleskom v očeh...

„Župnik!“ mi šepne Schwingschlögel.

Kmetje so ga pozdravljali: „Poljubljam roko, prečastiti!“

Podal jim je roko in tako tudi ženska.

„Kdo je ta ženska?“ vprašam.

„Župnikova kuharica, pripeljal si jo je tokrat s seboj“, mi je razložil moj hišni gospodar.

„In ta kmetom ni na poti?“

„Zakaj? Saj je katoliško krščena.“

In ko smo šli domov, so svetile zvezde. Veliki medved, polarna zvezda in vse te bele, čiste zvezde so svetile s svojim mirnim bleskom na dolinjavstrijško vasico, kot svetijo i tam daleč nad našimi češkimi kočicami...

Ta naša Morava...

Češki spisal I. S. Machar. — Poslovenil A. S.

Truden in gladen sem vstopil v gostilnico, ki je stala na trgu sredi vasi in imela nad vratmi napis: Občinska krčma pri zelenem topolu.

Izba je imela lesen črnkast strop, na zamazanih stenah so visele barvaste podobe cesarja, cesarice, Rudolfa in Štefanije, na vratih je pa bilo zapisano s kredom K + M + B + 1901, muhe so se lovile po mizah, brnele čez sobo in se zaletavale v šipe na oknih, pivo je bilo mrzlo in porcija belega kruha bi zadostovala za štiri.

Sem od druge mize je gledal na me neki stari sosed z dobrodušnimi očmi. Bila sva sama v gostilni. Krčmar je odšel na dvorišče in nekaj kričal.

»No, odkod?« je začel starec razgovor.

»Od daleč. Z Dunaja.«

»Od daleč? Ste si prišli ogledat naš kraj?«

»Tako je. Tukaj je lepo.«

»Seveda je lepo. In zgodovinske spomine imamo tu. Vojska z Napoleonom je bila tu, in cesar Jožef. Toda hudo je tukaj. Vse vzame davkarija in rimska zbornica ne stori za nas ničesar. Bilo je nekdanje lepo, bilo. Moj dedek so pravili, kako se je živelo, ko so bili mladi. V krčmi sta se postavila dva drug proti drugemu, vsak je imel kamen s ceste v roki in sta se tolkla po glavi, da bi ljudje vedeli, da imata trdnjšo lobanjo kot kamen. Taka prevzetnost je bila tedaj. Z glave je tekla kri — toda kaj to! In pili so in bili veseli. In sedaj... Vsi derejo kmete in rimska zbornica nič ne dela.«

Postal sem pozoren na to »rimsko« zbornico. Kaj si je starec s tem mislil?

»Kaj mislite«, ga vprašam, »kaj je to rimska zbornica?«

»No tisto, kamor se volijo poslanci!« me je poučil.

»In kam jih volite?«

»Ino, seveda v rimsko zbornico.«

»Mislim sem, kje je ta vaša zbornica?«

»Najbrž v Rimu, ako se imenuje rimska.«

»In veste, kje je Rim?«

»Ne, tega ne vem.«

»Ste li že videli kedaj kak zemljevid?«

»Nekoč ga je naš učitelj raztezal tukaj po krčmi, toda mi kmetje se ne razumemo na to.«

»In koga volite, kadar so volitve?«

»To nam naš gospod župnik že povedo.«

»In vidite kedaj tiste poslance?«

»Prosim vas, takšen gospod vendar ne bo hodil k nam na deželo, in ime nam gospod župnik zapišejo kar na listek.«

»Čitate kake liste?«

»Imamo v krčmi »Glas« in »Dinamit.«

»Kak časopis je to »Dinamit?«

»No, mi tako imenujemo »Moravske Novine.«

»In zakaj ravno dinamit?«

»Ino, tam imate vse. Vsak umor, kradež, slavnost, in na to se mi razumemo. Drugih časopisov tukaj sploh ne čitajo.«

»In kakšna je občinska uprava? Občinski odbor? Kako se razumete?«

»Odbor, ta je kot kaka družina. In ubogati se mora. Kar gospod župan rečejo, to se mora zgoditi.«

»In se nikoli ne kregate?«

»Gotovo. Toda šele po seji.«

Napeljal sem pogovor zopet na tisto »rimsko« zbornico. Razlagal sem mu, da je to državna zbornica, da se posvetuje na Dunaju. Starec me je gledal nezaupljivo in kimal z glavo.

Potem je začel pripovedovati sam, da bode vsak čas seja občinskega odbora in da bom lahko videl gospoda župana Balona. Prišel je neki dopis iz Brna in občinski svet se mora posvetovati. Posvetujejo se pa tu v gostilni.

Od zunaj so se slišali koraki in glasovi.

»To so oni«, pošepetal mi je starec.

Občinski odbor je stopil v izbo in se vsel. Nagubani, ožgani obrazi, dobrodušne svetle oči. Otirali so si čela, govorili o vročini in o morebitnem dežju, in najvažnejši izmed njih, starosta Balon, je oglašil, da prečita dopis iz Brna.

In čital je. Bila je peticija za moravsko univerzo.

Starosta je čital po malem. Razlagal je s povdankom statistične podatke, izgovarjal daljše in manj znane besede po zlogih, odborniki so si podpirali z dlanmi brade, gledali kam v zrak in zdajpazdaj zazehali.

Starosta je prečital in oznanil:

»Gospodje, dobili smo to listino in morali bi jo podpisati. Kaj sodite vi o tem?«

Neki odbornik: »Da, da bi morali zopet plačati! Kdor hoče študirati, si naj sam plača! Mi ne damo ničesar!« Drugi važno: »In zakaj je univerza? Gospodki imajo svoje šole, doktorji kljub temu ničesar ne razumejo in advokatov je dosti.«

Starosta se je zasmeljal in se obrne k nekemu odborniku: »Poslušaj, Francek, zakaj bi mi potrebovali advokatov, ko smo sami dosti zviti!«

Odbornik Francek: »Ti imaš dober jezik in jaz tudi. Kaj bi ne mogla biti advokata? Te postave, te so za glupe ljudi, zvičajneži si napravijo brez postav vse, kar hočejo! In vedno bi morali plačevati!«

»In rimska zbornica ne stori ničesar!« je konstatoval moj znani starec.

»Imate prav!« so potrdili odborniki, »zakaj bi mi skrbeli za univerzo? Kdor jo potrebuje naj podpiše listino!«

Starosta se je oglašil: »Toraj, gospodje, ste s tem zadovoljni, da ne podpišemo!«

»Da!«

»Dobro!«

»Ne podpišemo!«

»Gospodje«, oglašil se je sedaj odbornik Francek malo nesigurno, »ko smo se že tako sešli... bi jaz predlagal... da se malo pije... glejte, gostilna je občinska... in najemnik mora tudi živeti.«

Starosta važno: »Imate prav! Kaj mislite sosedje, ste za to, da se malo pije?«

Odbor v zboru: »Zakaj pa ne!«

Starosta se je razjezil: »Krčmar! nabijte sodček. In gospoda, seja je zaključena!«

Krčmar je natočil in prinesel.

Plačal sem in nadaljeval svojo pot.

Ni lepše zemlje, kot je ta naša Morava. Človek jo mora videti ob zapadajočem solncu. Bogata žetev se valovi na njej kot zlato morje. In modro nebo se vzpenja nad njim v neskončnem oboku in zdi se ti, da plava v zraku zlati prah. Bele vasice, stiskajoče se v senco dreves, se ti zdijo kot otoki v tem zlatem morju, in nad njimi se vzdiguje k nebeškemu svodu navdušena himna škrljančeva, in cvrčki napeljujejo zrak s svojim zmagonosnim petjem... In ako bi ne imel človek tužnih misli, zahotelo bi se tudi njemu vriskanja in petja...

Dopisi.

16. občni zbor Savinske podružnice SPD se je vršil v torek, 28. dec. zvečer v gostilniških prostorih celjskega Narodnega doma. Načelnik g. nadučitelj Kocbek je pri srčno pozdravil navzoče in povdarjal, da ima tudi letos Savinska podružnica za seboj truda, a tudi uspehov bogato leto. Odbor je s pomočjo vrlih članov podružnice in drugih prijateljev nebotičnih naših Savinskih planin bil pridno na delu za svojim lepim in vzvišenim ciljem: dati slovenskim planinam slovensko lice a jih tudi otvoriti prometu in olajšati turistu dohod. Frischaufov dom se je letos še preskrbel popolnejše z vsemi potrebščinami, tako da je sedaj pravcati planinski hotel; postavila se je nova koča na Raduhi, ki bode že drugo leto slovesno otvorjena. Misli se tudi še na druge primerne vrhove, tako da bode slovenski turist povsod našel v naših gorah primerno in vdobno zavetje.

Iz krasnega tajniškega poročila g. učitelja Šijanca, ki nam je obljubljeno v celoti, navajamo danes le glavne podatke. Podružnica je štela minulo leto 151 članov (+ 28); umrl je v Mozirju dolgoletni član podružnice in veliki ljubitelj naših planin, gosp. Marko Lipold. (Navzoči v znak spoštovanja in hvaležnosti vstanejo.) Frischaufov dom je obiskalo minulo leto 452 posetnikov (med njimi 328 Slovencev), Kocbekovo kočo 112 pos. (83 Slov.), Lučko kočo 13 pos., Gornjegrajsko 158, Mozirsko 68, Hausenbichlerjevo 227 posetnikov. Napravilo se je 22 novih tabel in na novo markiralo 23 potov. Dijaki so dobili 44 legitimacij. Važen dogodek za povzdigo tujskega prometa v naših planinah je bil obisk nam. grofa Claryja, kateri je obljubil svojo posebno pomoč za zgradnjo ceste Solčava—Logarska dolina, — Iz blagajniškega poročila katerega je podal g. nadučitelj Kocbek, posnemamo, da je bilo lansko leto dohodkov 9.112/23 K in skoraj istotoliko izdatkov; imetja ima sedaj podružnica 36 287 kron in čiste imovine, katera se je lani pomnožila za 3.079/10 K, 18 995/10 K. Odborovo poročilo se je vzel na predlog g. Lešničarja s pohvalo na znanje.

Poročilo se je vnel nad vse živahen razgovor, iz katerega podajemo v sledečem glavne momente, v kolikor sodijo za javnost. Na predlog

g. dr. A. Božiča se je ponovil lanskoletni sklep, kateri se letos ni mogel izvršiti, da se priredi drugo leto ob priliki vseslovenskega soksolskega zlata v Celju razstava turističnih predmetov in pokrajinskih slik, najbrž v celjskem »Narodnem domu«. Ker se soksolskega zlata udeleže tudi drugi slovanski bratje, bo taka razstava velikega pomena za razvoj tujskega prometa v Savinskih planinah. Na vprašanje g. Lešničarja je gosp. načelnik Kocbek pojasnil, kako je sedaj z hotelsko zadruzo »Rinka« in dal nekatera pojasnila glede stanja cest v zgornji Savinski dolini. Misel planinskega plesa v Celju se je morala letos opustiti. G. Rotter je predlagal nekatere markacije v celjski okolici in nabave za Hausenbichlerjevo kočo na Mrzlici. Se sprejme. Razvil se je nadalje daljši razgovor glede založbe novih razglednic, ki bi služile planincem za prijeten spomin na najlepše kraje in koče v naših planinah in ob enem za reklamo. S tega stališča je zagovarjal g. Milan Detičič založbo mnogovrstnih, okusnih razglednic. V razgovor so posegli gg. Smertnik, Kocbek, dr. Božič in Lešničar ter so je slednjič sklenilo prepustiti rešitev vprašanja odboru. Sklenilo se je tudi na predlog g. Detičiča uvesti v prid podružnici planinski kolek. Konečno se je še sprejel predlog g. A. Trstenjaka, naj Savinska podružnica S. P. D. stopi z osrednjim odborom S. P. D. v dotiko glede posebnega kazipota za vse slovenske dežele, osobito planinske kraje, da bi planinci vedeli za slovenske in Slovence prijazne priporočanja vredne gostilne. — Po skoraj triurnem zborovanju je g. načelnik Kocbek zaključil 16. občni zbor Sav. podr. S. P. D. z apelom na vse navzoče in na slov. javnost, naj ne pozabi na naše plačinstvo in ga naj marljivo podpira. Ako bomo vstrajni, bomo tudi po dosežanih skušnjah svoj cilj dosegli.

Primorske novice.

v Protestni shod v Gorici sklicuje za nedeljo 2. jan. narodnonapredna stranka. Govorilo se bo nasilstvu slov. klerikalcev v goriškem deželni zboru in o njih sramotnem izdajstvu nad slov. narodom.

v Laško časopisje poje slavo dr. Gregorčiču, češ da je omogočil mirno delo dež. zbora. Z drugimi besedami: mirno delo za interese Lahov v deželi brez ugovora od Slovenske strani. Slavospevi laškega časopisja so v očeh vsakega poštenega slovenca najhujša obsodba dr. Gregorčiča.

v Goriški deželni zbor. V tokrevi seji se je izvolil deželni odbor. Izvoljeni so za odbornike Berbuč (slov. kler.), dr. Pinavčig (laški liberal), dr. Pettarin (laški liberal), dr. Gregorčič (slov. kler.), za namestnike slov. kler. Zega in dr. Stepančič ter laška liberalca dr. Venier in Blasig.

z Zaradi volilnih šeparij je bilo minoli pondeljek pred goriško okrajno sodnijo obsojenih več klerikalcev na občutne zaporne kazni.

z Pri občinskih volitvah v Mirnu so v 1. in 2. razredu zmagali naprednjaki, v 3. klerikalci.

z Sadjarsko zadruzo za celo goriško deželo so včeraj ustanovili v Gorici.

z Delavska hranilnica in posojilnica se je v okvirju socijalno-demokratske stranke ustanovila v Gorici. Predsednik načelstva je dr. Tuma.

Listnica uredništva.

A. Ž., Johanniberg! Hvala iskreni! Prosimo večkrat! Zdravi! — Sevnica, Maribor! Naznanilo Silvestrovega večera dobili za včeraj prepozno, danes pa nima smisla objaviti jih. Pozdrave.

Varno naložen denar!

Hiša sredi Celja, ki nese mesečno 366 K in ima napeljan plin in vodovod v vsaki kuhinji, se takoj proda. — Vpraša se pri upravnistvu — tega lista. —

Viktor Bevc

slikar in pleskar v Celju

Savinska ulica št. 4

prevzame vsa v svojo stroko spadajoča dela in jih izvršuje solidno in po zmernih cenah

Razširjajte „Nar. Dnevnik“.

R. Diehl

žganjarna, Celje

priporoča svojo veliko zalogo doma žgane slivovke, tropinovca brinovca, vinskega žganja in domačega konjaka.

25 2-96

Ne pozabite

si ogledati pri

Ivanu Ravnikar, Celje

popolnoma svežo zalogo rozin, cveb, grozdičev, pignol, datelnov, bosanskih sliv, marelic, mandelnov, pistacij, lešnikov, orehov, orančni cedri, peciva za čaj, ruma, zdravilnega konjaka, slivovke, kranjskega brinjevca ter vseh vrst likerjev, čaja, kakor sploh vseh vrst južnega sadja in delikates. — Šampanjca, zdravilna vina, božičnih okraskov itd.

Karol Vanič, Celje

„Narodni dom“

== priporoča ==

Moderno jesensko in zimsko sukno. Najnovejše flanele in barhente. — Preproge, zavese, garniture in odeje

Neprekosljivo v ceni in kakovosti.

12 52-50

VINKO KUKOVEC

stavbni podjetnik, koncesionirani tesarski mojster, lastnik parne žage in trgovina z lesom na Lavi pri Celju,

se priporoča za prevzete vse v stavbno stroko spadajočih, posebej zlasti tesarskih del. Nakupuje stavbni les po primernih cenah in proti gotovemu plačilu.

14 52-52

Južnoštajerska hranilnica v Celju

v Narodnem domu.

Sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje po **4 odstotke** ter pripisuje obresti vsakega pol leta h kapitalu. Rentni davek plačuje hranilnica sama ter ga ne odteguje vlagateljem. Za varnost vlog jamčijo okraji: Šoštanj, Sevnica, Šmarje, Gornji Grad in Vrnsko in rezervna zaklada, katera znašata vže nad 280.000 K. Ker nima namena iskati dobička, zato razdeli znatne svote v obče koristne in dobrotelne namene za gori navedene okraje.

Dosedaj je dovolila za dijaške ustanove **30.000 kron**, za vodovodne naprave 10.000 K, za napravo potov 1500 K, različnim učnim zavodom in za ustanovitev slovenske obrtne strokovne šole 2.400 K, za podpore različnim požarnim brambam in v kmetijsko gospodarske namene nad 2.000 K, skupno tedaj nad 45.000 K. Sprejema tudi hranilne knjižice drugih posebno neslovenskih denarnih zavodov in jih obrestuje, ne da bi se pretrgalo obrestovanje.

Slovinci, poslužujte se **Južnotajerske hranilnice** pri nalaganju svojega denarja ali kadar nalagate denar za mladoletne, ali varovance in zahtevajte pri sodiščih, da se naloži denar za mladoletne oziroma za varovance izključno le v **južnotajersko hranilnico**

36 52-49

POSJOJILNICA V CELJU

Telefon št. 22.

v lastni hiši „Narodni dom“.

Telefon št. 22.

POSJOJILNICA V CELJU, ki je bila leta 1881 z neomejeno zavezo ustanovljena, šteje sedaj nad **4200** zadrušnikov, kateri imajo vsega nad **88.000 kron** vplačanih deležev.

POSJOJILNICA uraduje vsak dan od 9. ure do 12. ure dopoldne razun **nedelje** in **praznikov**.

— Poštne hranilnice ček. št. 9579 —

Nad 6 milijonov kron hranilnih vlog

HRANILNE VLOGE sprejema od vsakega, ako tudi ni član zadruge ter jih obrestuje po **4 1/2 %**. — Sprejema vložne knjižice drugih denarnih zavodov kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje prenehalo. Posojilnica plačuje rentni davek sama, ne da bi ga odtegnila vlagateljem. Posojila daje na osebni ali hipotekarni kredit proti **6 %**, **5 1/2 %** in **5 %** obrestovanju.

Nad 340.000 kron rezervn. zaklada

54 52 49

Preklic. Zastonj v Celje!

Na poziv celjskega trg. gremija sem primoran vstaviti povrnitev vožnje in bodem začasno, dokler ne bo pritožba pri višjih oblastih rešena, dajal potrdila čez plačane zneske ali pa iste zneske daroval za dr. sv. Cirila in Metoda.

R. Stermecki
narodni trgovec, Celje

Kupujte narodni kolek!

Za božični nakup

južnega sadja itd. se najbolje priporoča trdka

A. KOLENC v Celju,
„Narodni dom“ in Graška cesta.

Orehe

kupi vsako množico

A. KOLENC v Celju.

Učenec

se sprejme takoj pri

A. KOLENCU v Celju.

Božična in novoletna darila

vljudno
priporoča

Rafael Salmič

trgovina z urami in zlatnino v
„Narodnem domu“ v Celju.

Velika izber **novosti**, zlatih in srebrnih verižic, priveskov, dolgih zaponk, zapestnic, uhanov, prstanov, gospodskih in damskih ur, nastavkov, jedilnih sprav, predmetov v novem srebru, optičnih predmetov i. t. d. Naročite cenike. Postrežba točna in solidna.

Darujte za Nar. sklad!

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah po tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje za doživetje in smrt z manjšajočimi se vplačili.

Vsak član ima po preteku petih let pravico do dividende.

„SLAVIJA“

vzajemno zavarovalna banka v Pragi

Rezervni fondi: 44.437.036 01 K. Izplačane odškodnine in kapitalije 98.323.486 35 K. — Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo. — Vsa pojasnila daje: Generalni zastop v Ljubljani, čigar pisarne so v lastnej bančni hiši v Gosposki ulici števil. 12.

261 32-28

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. — Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in občnkoristne namene.

Razširjajte napredna časopisa „Nar. Dnevnik“ in Nar. List“.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Delniška glavica kron 3.000.000.

Podružnica v Spljetu.

Stritarjeve ulice števil. 2.

Podružnica v Celovcu.

Rezervni fond kron 300.000.

Podružnica v Trstu.

sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih

4 1/2 %

Kupuje in prodaja srečke in vrednostne papirje vseh vrst po dnevnem kurzu.

Poštno hran. račun št. 54.366.

Telefon št. 48.

„LASTNI DOM“

Pisarna je v Celju,
Rotovške ulice št. 12

Urađuje se vsak dan
razun nedelj in praznikov od 8.—12. ure
*** dopoldne. ***

Najboljša prilika za sigurno štedenje je plodonosno nalaganje gotovine pri denarnih zavodih, ki nudijo najugodnejše pogoje.

registrovana kreditna in stavbena zadruga z omejeno zavezo v Gaberju pri Celju

sprejema hranilne vloge od vsakega, je član zadruge ali ne, na tekoči račun ali na hranilne (vložne) knjižice in jih obrestuje letno po

Hranilne knjižice drugih denarnih zavodov sprejema kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje prenehalo. — Rentni davek plačuje zadruga in ga ne odteguje vlagatelj, tako da dobijo na leto celih 5 K od naloženih 100 K. — Posojila daje proti 6% obrestovanju na oseb zastavljenju vrednotic, dragocenosti ali nepremičnin na menice ali dolžna pisma. — Odplačuje glavnice in obresti v mesečnih ali v posebej dogovorjenih četrt — oziroma polletnih obro

pet od sto (5%)

edit, proti
na račar.

Edino narodno kamnoseško podjetje v Celju.

Prva južnoštajerska kamnoseška

industrijska družba.

Brzjavlj: „Kamnoseška industrijska družba Celje“.

Stavbena in umetna kamnoseška obrt s strojnimi obratom.

Izvrševanje vseh stavbenih del kakor stopnice, fasad, podbojev, pomolov, nastavkov itd. iz različnih kamenov in cementa.

Specijalna delavnica in podobarski atelje za umetna cerkvena dela kakor: altarjev, obhajilnih miz, prižnic, kropilnih in krstnih kamnov itd.

Brušenje, puliranje in struganje kamna s stroji.

Mnogoštevilna zaloga nagrobnih spomenikov iz različnih marmornih vrst granitov in aljeantov po raznovrstnih narisih in nizkih cenah.

Naprava zidanih ali betoniranih rodbinskih grobišč (rakev).

Tlakovanje cerkev, dvoran in hodnikov s samotnimi ali cementnim tlakom.

Izdelovanje pohištvenih plošč iz različnih najbolj idočih marmornih vrst v vseh oblikah.

Popravljanje spomenikov, ude-
*** laganje napisov v iste. ***

tem pa se mu je zgodila nesreča, da je pustil v notici besede „beli teden“. Oh, kaj pa bojo rekli premilostljivi nadpastir Bonaventura? Tudi „Slovenec“ — „liberalen“? Bog nas varuj!

z Iz Gradca. Marsikdo bi se veselil, ko čita, kako se organizirajo Slovenci v Gradcu. A prihajajo tudi pomisleki, ako je bilo res nujno potrebno ustanoviti v kratkem času kar dve novi delavski društvi, in če odgovarja to tudi dejanskim razmeram. Dolgo časa je životarila samo „Domovina“, ki je prišla popolnoma pod klerikalni vpliv, Gorje, če bi kdo prinesel kak napreden list v društvo. A članom je bil ta duh neznosen in iznebiti so se hoteli coklje, ki je zavirala vse društveno delovanje. Spremenili so pravila in vsled tega so se ločili duhovi. In v tem vidimo napredek graških Slovencev. Kako je pa s tretjim društvom „Nado“? Bivši predsednik „Domovine“ g. Kukman je bil odločen nasprotnik zahtevi članov, da se naroči društvo na napredne liste. Zato so člani izvolili drugega predsednika. In to bo menda edini vzrok, da se je ustanovilo društvo „Nada“. Sicer pa „Nadi“ iskreno želimo, da deluje plodonosno „radikalno v narodno ekonomskem in socialnem smislu“. Tudi ji prav toplo polagamo na srce, da resnično izpolnjuje stavljeno si nalogo, da organizira le tiste Slovence, ki dosedaj še niso bili pri nobenem slov. društvu.

Srečno in veselo novo leto

vsem naročnikom in somišljenikom.
Uredništvo in upravištvo.

Kranjske novice.

a Klerikalci „zakonodajci“. Klerikalna večina kranjskega deželnega zbora je v zadnjem zasedanju skrpala nekaj zakonov n. pr. nov lovski zakon in občinski red. Vsi ti zakoni so pa taki, kakor da jih je kak prvošolec sestavil: mrgole nasprotij, so nejasni, nelogični ter nasprotujejo drugim zakonom poleg tega pa mnogokrat tudi zdravi — pameti. Kak kreg je bil, ko se je sprejel lovski zakon, postava o deželni banki in o občinskih volitvah! V resnici pa kranjski deželni odbor ni niti enega teh zakonov doslej v sankcijo predložil, ker je dobil od strokovnjakov migljaj, da dr. Peganovih in Lampetovih elaboratov nihče ne smatra za resen zakon, temveč le za slabo domačo nalogo, ki bi prvi dan zletela z redom „trojka“ nazaj iz kabinete pisarne. Zato so klerikalni delavci zakonov si izmislili novo pomoč: k vladni predlogi, s katero naj bi se dežela kranjska odpovedala pravici skleniti doklade na osebno-dohodninski davek, je prinesel da Lampe dodalni predlog, ki res zraven spada kakor pesek v oko, da sme deželni odbor vsako prejšnjo nesankcionirano ali bodočo postavo spremeniti in popolniti kakor hoče. Lampe se je zlagal, da poroča v imenu deželnega odbora, ki pa o tem ni ničesar sklepal. Napredni poslanci Lampetovega tihotapskega predloga niso pravočasno opazili, oz. pravijo, da niso zato tukaj, da klerikalca blamaže obvarujejo. Poslanec dr. Triller pa je koncem seje klerikalni predlog prav ostro označil. Bodiš stvar glede postopanja naprednih poslancev, kakor hoče: res je, da s to novo „postavo“ klerikalci niso še nič dosegli, temuč se le izkazali kot še večji parlamentarni diletanti, kakor doslej! Tako morda župniki korigirajo sklepe po svojih društvih, a prerogative

deželnega zbora ne gre tem potem prenašati na Šukljeja in Lampeta. In tudi cela naša dežela je za blamažo bogatejša.

o Premembe pri ljubljanskem sodišču. Kakor blisk se je včeraj po Ljubljani razširila vest o najnovejšem nemškem napredku pri ljubljanskem sodišču. Čeljski purš Boscheg, ki komaj jeclja slovenski, je prestavljen iz kazenskega oddelka v civilni prizivni senat, dasi sploh nima nobene civilne prakse. To bo lep prizivni sodnik, ki slovenski ne razume, ne govori in ne piše in ki glede civilnih zakonov ni prav nič na boljšem kakor mlad pravnik, ki je prečital Czyhlarzove „Institucije rimskega prava“. Svetnik Toplak se je moral Boščeku umakniti v v prvi civilni senat, tamošnji svetnik Kobler pa v kazenski senat na mesto mlajšega Boščeka.

Predsednik Levičnik oziroma njegovi inspiratorji iz Gradca ter „Volkarat“ si je stekel nov list v debelo knjigo kranjskih sodnih škandalov. Iz prizivnega senata že pozdravlja Boška nadsvetniško mesto! Tudi slavni Hauffen, predsednik nemškega filharmoničnega društva in poleg tega tudi formalni predsednik trgovskega senata, postane kmalu nadsvetnik. Res veselje je gledati zastopnike nemškega naroda pri ljubljanski sednici: vselej zaspani Schinditz, ki dela noč in dan in ki se mu celo v „Kasini“ vse smeje, globokomni in spretni Hauffen, učeni burš Bošek, zraven pa „šarfrihter“ Lušan. Častitamo justici na tej zbirki.

a Živnozdravnik g. Tepina iz Mokronoga je bil v včerajšnji seji „Kmetijske družbe“ imenovan za vodjo podkovske šole in živinorejskega nadzornika.

a Cela S. L. S. molči ter s tem priznava, da je storila narodno izdajstvo, ko je prodala Belopeč nemškim nacionalcem. Lepi Slovenci so njeni pristaši, ki vse to na slepo odobravajo.

a Nemca Gellhoferja so klerikalci imenovali za svetnika v 7. činovnem razredu. Opravljaj bo vprašanja o izrabi vodnih sil. Prevzela ga je dežela od vlade, kjer je bil v 9. razredu. Tako prihajajo Nemci v službe, ki jih oddajajo Slovenci. Ali je kaj podobnega videti pri deželnih odborih v Gradcu in Celovcu? Tudi izgovor, da ni bilo domačih inženirjev za to službo, ne velja. Imamo jih, pa tudi čeških je na razpolago dovolj!

Koroške novice.

d Za župana v Beljaku je izvoljen lekarnar Ludvik Assmann.

d Pri občinskih volitvah v Porečah pri Celovcu, ki so se v torek 28. t. m. vršile, je prodrli nemško-nacionalna kandidatna lista. Kakor smo poročali, so bile prve volitve, pri kateri so prodrli nekateri klerikalci, vsled pritožbe nemških nacionalcev ovržene.

Najnovejša brzojavna in telefonična poročila.

Kombinacija Lukacs-Justh se je ponesrečila.

a Dunaj, 31. dec. Vlada je Justhu v avdijenci baje odločno povedal, da na noben način ne dovoli ločitve banke. Justh sam se je po audijenci izrazil, da so nastale tako velike stvarne težkoče, da niso mogoča nadaljnja pogajanja z njim in njegovo stranko. Lukacs se bode obrnil sedaj na Khuen-Hedervaryja in druge stranke, posebno Košutijance, da se bode z njimi pogajal. Govori se tudi o izvenparlamentarnem ministerstvu.

v Budimpešta, 31. dec. Vsled ministrske krize odpadejo običajne gratulacije pri ministrskem predsedniku.

v Budimpešta, 31. dec. Lukacs se je izrazil napram nekemu sotrudniku „Pesti Hirlapa“: Mislil sem si, da bom imel težave s sestavo novega kabineta ali da bi bile te težave tako nepremagljive, tega nisem pričakoval kakor tudi ne, da me bode Justh tekom audijence zapustil.

Silen mraz v Severni Ameriki.

z Berlin, 31. dec. „Lokalanzt.“ poroča iz Novega Jorka: Temperatura je padla na —36°. Na reki Hudson je toliko ledu, da je oviran ves paroplovni in poštni promet. Cele trume brezdelnih delavcev beže pred silnim mrazom v mesta. Pred Chicago so našli na cesti 6 delavcev zmrznjenih.

Novi ravnatelj dunajskega dvornega gledališča.

z Berlin, 31. dec. Baron Berger iz Hamburga se je že dogovoril z odločilnim krogi na Dunaju glede ravnateljskega mesta na dvornem gledališču. Spomladi nastopi Schlentherjevo mesto.

Umor stare pohotnice.

z Bruselj, 31. dec. Tu je včeraj nekdo umoril in oropal 60 letno staro, katera je navzlic svojim letom imela celo vrsto mladoletnih ljubimcev.

Iz Grškega.

o Atene, 31. dec. Včeraj je 53 poslancev vložilo v državnem zboru zakonski načrt, po katerem bode omogočen onim častnikom, ki so vsled znanih nemirov morali izstopiti iz grške armade, zopet vstop v grško vojsko. Dobe nazaj svoje prejšnje službe in časti. S tem bode omogočen zopet vstop kraljevih princev v grško armado.

Različne novice.

o Rim, 30. dec. Admiral Bettolo, novi italijanski vojni minister, bode nadaljeval gradbeni program svojega prednika in bo predlagal v zbornici štabu 4 dreadnoughtov in 13 torpedočolnov.

o Petrograd, 30. dec. Car je odredil, da bodo spadale odslej vse finske železnice pod rusko prometno ministerstvo. S tem bo zopet prikrašana samostojnost Finske.

Podpora po suši in toči.

Z ozirom na članek v „Nar. Dnevniku“ pišeta „Straža“ in „Slov. Gosp.“, da je dovolil finančni minister za podpore po suši 200.000 kron. Po naših informacijah od zanesljive strani je pa fin. minister dne 23. dec. podpisal akt, glasom katerega dovoljuje za podporo po suši 300.000 kron (štaj. namestnija je zahtevala 500.000 K). 200.000 kron se je dalo za podporo po toči. Dr. Korošec ni storil tozadevno nobenega koraka. „Toliko na znanje“!

Po svetu.

a Inženirja Gileviča, ki je v Petrogradu izvršil umor, da bi dvignil zavarovalno svoto za svojo žrtev, njo pa prijavil pri prijavnem uradu pod svojim imenom, so 29. t. m. v Parizu zaprli.

z Prva angleška zračna ladja Zeppelinovega sistema, zgrajena za morarico, bo v kratkem dogotovljena.

z 23 oseb vsled lahkomišljenosti utonilo. V Novemgradu pri Karlovcu se je na sveto noč 35 oseb vkrvalo na ladjo, da bi se prepeljali čez reko Dobro k polnočnici, ker je cerkev na drugi strani reke. Nekateri fantje so bili nekoliko vinjeni in so začeli čoln zibati. Ta se je napolnil z vodo in se začel pogrezati. 23 ljudi je utonilo v visoko narasli reki, 12 so jih komaj rešili.

d Profesor Franc pl. Defregger, znani nemški slikar, ki je od l. 1878 bil profesor na akademiji upodablja-jočih umetnosti v Monakovem, je v starosti 74 let stopil v pokoj.

d Novi tajni svetniki so postali ministri dr. Schreiner, Ritt, dr. Weiskirchner, dr. Hohenburger in Dulemba.

d Lord Percy, bivši angleški drž. podtajnik je v Parizu umrl.

a Bivši ruski prestolonaslednik veliki knez Mihajlo Aleksandrovič se je zaljubil v ženo svojega prijatelja, častnika gardnih kirazirjev, in ona se je ločila od moža. Veliki knez se je z njo morganatski poročil in ji poklonil krasno palačo v Moskvi. Na carskem dvoru je vsled tega veliko razburjenje.

Prestopke kortumačnih predpisov bodo odslej glasom novega zakona z dne 6. avg. 1909, ki stopi z novim letom v veljavo, razsojale ne več sodnije, ampak policijske oblasti.

o Prognanstva v Sibirijo. Glasom službene statistike se je v letih 1900 do 1908 poslalo v sibirsko prognanstvo iz Rusije 2.038.060 ljudi. Vrnilo se jih je iz Sibirije skupno 573.531 oseb.

Tržne cene.

30. decembra.

Dunaj. Borza za poljedelske produkte. Vsled višjega notiranja v inozemstvu tendenca trdna. Pšenica in rž šla za 5 vin. višje. Kupcijskih sklepov malo.

Budimpešta. Svinjad: ogrske stare, težke 148 do 150 v. mlade težke 156 do 157 vin., mlade, srednje 156 do 157 v. mlade, lahke 146—150 vin. zaloga 21.932 komadov. Prignano 100 komadov, odgnano 195. Ostalo torej 21.887 komadov. Tendenca trdna.

Budimpešta. Pšenica za april K 13'99, pšenica za oktober K 14'05, pšenica za maj K 13'90, rž za april 9'88, rž za oktober K 8'90, oves za april 7'61, oves za oktober K —, koruza za maj 6'65, ogrščica za avgust 13'50.

Sladkor. Trst. — Centrifugal Piles prompt K 35— do K 36—, za jan.-marec K 35— do K 36—. Tendencia: stalna.

Sladkor, Praga. Surovi sladkor prompt K 28'70, nova kampanja kron 24'75. — Tendencia trdna. Vreme: na dež.

Elegantno meblovana

SOBA

se takoj odda. Vpraša se v hiši Savinska ulica 5, parter.

Srečno novo leto

želita svojim cenj. gostom
E. M. VIHAR
gostilna „Skalna klet“.

Srečno novo leto

želi vsem cenj. naročnikom
Ivan Rebek,
ključavn. mojster v Celju.

~~~~~

Srečno novo leto

želi vsem svojim cenjenim
~~~~~ odjemalcem ~~~~~

Josip Hočevnar, krojaški mojster,
Celje, kolodvorska ulica 5.

~~~~~

Srečno in veselo novo leto

želi vsem cenjenim odjemalcem in združnikom

Prva južnoštajerska vinarska zadruga v Celju.

Ivan Naraks

izdelovalec sodavice in pokalje na Ložnici pri Žaleu

želi vsem svojim cenjenim odjemalcem

srečno in veselo novo leto!

Srečno in veselo novo leto

želi vsem svojim cenj. naročnikom in odjemalcem

Ivan Pfeifer, milar

Spodnja Hudinja.

Veselo in srečno novo leto

žele vsem svojim cenjenim naročnikom in odjemalcem

Zvezna podjetja: tiskarna, : trgovina in knjigoveznica :

Darujte družbi sv. Cirila in Metoda.

Superfosfat

mineralično in animalično, najzanesljivejše in najcenejše fosfor-kislinsko gnojilo za vsako vrsto zemlje. Vsebinsko strogo garantirano. Zajamčeno najhitrejši uspehi, največja množina pridelka. Za pomladansko setev potrebno neobhodno. — Dalje amonjakove, kalijeve, soliterjeve in superfosfate se dobiva pri tovarni umetnih gnojil, trgovcih, kmet. zadrugah in društvih.

Bureau: Praga
Prikopi 17.

Dne 1. jan. 1910

otvorim pri
Sv. Lenartu v Slov. gor.
odvetniško pisarno.

Dr. Milan Gorišek.

Srečno in veselo novo leto

želi vsem svojim cenjen. obiskovalcem

Rudolf Anderwald,
brivski mojster

Celje, Graška cesta št. 22.

Srečno in veselo novo leto

želi vsem svojim cenj. naročnikom

Jakob Križman,
strugarski mojster.

Ženitna ponudba.

Olihan in umen rokodelce, ki ima nekoliko premoženja, se želi poročiti z dekletom, katera bi imela posestvo ali dom ne predaleč od trga ali tovarne. — Še mlada vdova ne bi bila izključena. Popolna tajnost zajamčena. Naslov: „K. J. G.“ na upravnishvo „Narodnega Dnevnika“ v Celju. 648 2-1

Ženitna ponudba.

Uradnik bi se v svrhu ženitve rad seznanil z izobrazeno gospico v starosti do 26 let. Želi se nekaj premoženja. Natančne ponudbe, ako mogoče s sliko, pod **A. B. 101** na upravnishvo lista. Stroga tajnost se jamči.

Vinske drože

kupi vsako množino po najvišji ceni

Robert Diehl,
žganjarna, Celje.

Resna ženitna ponudba.

Obrtnik, medicinar in svečar, 29 let star, želi znanja z izobrazeno gospodično ali udovo, ki je brez otrok v starosti od 25—40 let z večjim premoženjem ter zna slovenski in nemški jezik. Tajnost zajamčena. Samo resne ponudbe s priloženo fotografijo se naj pošlje pod šifro **D. S. 200, Celje,** (634) poste restante.

Ure na obroke za vsakogar

Št. 72. pristno 14 kar. z zlatom platirana ura za gospode ali dame. najfinejše gravirana, z dobrim kolesjem, tekoča na kamenčkih, 90 K. Ista z dvojnim pokrovom 25 K.

Št. 73. pristno srebrna ura za gospode ali dame, s 3 močnimi pokrovi, bogato gravirana, kakor s konjem, levom, jelenom, ali pokrajino, z dobro zapinjočo, natančno regulirana 30 K.

Št. 74. Zadnja novost: srebrna 4 dnij idoča rem. ura na zapinjočo, ki teče če se enkrat navije. celih 8 dnij neprenehoma na rabinih, (na kazalu se vidi njen tek) 35 K.

Št. 75. krasna rem. met. tula ura za gospode ali dame s 3 pokrovi in pozlačeno krono, z nesljivim kolesjem 18 K.

Št. 76. niklasta rem. ura za dečke, odprta, moderna in lepo gravirana 8 K.

Cene se naj razumejo na mesečne obroke za komad po 2 K; pri naročitvi se vpošlje polovico vsote ali se pa plača po poštnem povzetju. Dunajska tovarna za ure **Hinko Weiss, Dunaj XIV. Pillergasse 1/184.** Mesečno 2 kroni. 36

Malo stanovanje

obstoječe iz dveh sob, kuhinje, shrambe in predsobe **električno razsvetljava** in vodovodom se odda z **1. prosincem 1910** v Zvezni hiši v **Celju, Schillerjeva ulica št. 3.** — Pojasnila daje hišnik ali tudi upravitelj hiše **Dr. Anton Božič, odvetnik v Celju, Rotovška ulica. 682-3**

Sukna

in modno blago za obleke

priporoča firma **Karel Kocian**
tvornica za sukno
v Humpolcu na Češkem.
— Vzorci franko. —

SINGER jeve šivalne stroje

kupujte samo v naših trgovinah, katere lahko vse spoznate na tem znamenju.

Ne dajte se zapeljati po naznanilih, katera nameravajo z namigavanjem na ime **SINGER** prodajati obrabljene stroje ali pa drugod izdelane stroje, ker mi ne oddajemo svojih strojev na prekupevalce, ampak jih prodajamo naravnost občinstvu.

SINGER Co.
Delniška družba za šivalne stroje Maribor, Gosposka ul. 32. Zastopstvo v Celju, Kolodvorska ulica št. 8.

Vsem, ki so nam z obilnimi izrazi sočutja in tolažbe pomagali preboleti hud udarec, ki nas je zadel s smrtjo naše iskreno ljubljene, nepozabne soproge, matere ozir. sestre, gospe

Karoline Kunej,

izrekamo tem potom našo najtoplejšo zahvalo.

Posebej se zahvaljujemo slavni prost. požarni brambi za korporativno udeležbo, cenjenim gg. pevcem za ginjačo petje na grobu in častiti duhovščini ter nadalje vsemu slavnemu občinstvu za častno spremstvo na zadnji poti.

Vsem iskrena zahvala.

Stolovnik pri Rajhenburgu, dne 28. decembra 1909.

Rodbina Kunej.

Posojilnica v Framu,
registr. zadruga z neomejeno zavezo.

Razglas.

Posojilnica v Framu obrestuje od 1. prosinca 1910 naprej do preklica **hranilne vloge po 4½%** in plačuje rentni davek kakor dosedaj sama, ne da bi ga odtegnila vlagatelj.

Posojila daje proti pupilarni varnosti po

5%

za hipotekarni kredit po **5½%**, na osebni kredit pa po **5½%** do **6%** zadrugnikom.

Posojilnica v Framu uraduje vsak četrtek (če je četrtek praznik, pa v petek) od 8. do 12. ure predpoldne v občinski pisarni.

FRAM, dne 27. grudna 1909.

Ravnateljstvo.

685 3-3

Priporočamo našim rodbinam
Kolinsko cikorijo.

Adolf Bursik

čevljar v Celju, poleg kapucinskega mosta

izdeluje vse različne vrste obutal v
modernih fazonah in po solidnih cenah.

Proda se na Polzeli
tik tovarne in župnijske cerkve

: novo zidana :

hiša

z gostilno, mesarijo, ledenico in hlevom ter 2 orala vrta. — V hiši se nahajajo tudi zelo pripravljeni prostori za trgovino. — Natančnejša pojasnila daje lastnik **Franc Jelen**, posestnik in gostilničar na Polzeli. (638)

Gospod!

Hočete presenetiti Vašo milostljivo? — Ne bodite v skrbeh, obiščite trgovino z železnino „MERKUR“, P. MAJDIČA V CELJU, tu se Vam nudi bogata izbira krasnih in praktičnih predmetov, kakor fina nikljasta in aluminijeva kuhinjska posoda, krasni čajniki, cvetlične mizice, pečna okrilja, posode za premog in nebroj manjših in večjih predmetov, pa tudi „GRAMOFONE“ in ploče slovenskih komadov do bite. Stojala za božična drevesa. PERILNI STROJI, ŠIVALNI STROJI, UMIVALNE GARNITURE itd.

Drsalice.
Otroške sani.
Rezbarsko
orodje.

Tiskovine v moderni obliki so dandanes, kakor znano, potreba vsakega podjetja, ki hoče uspešno delovati, kajti tiskovine brez učinka romajo navadno vsled pomanjkanja časa neprečitane v koš. Sleherni, ki to upošteva in deluje dosledno v tem smislu, zamore vsak čas računati na dosežen uspeh, ker se prejemniku vsili nehote prepričanje, da deluje z vzornim podjetjem, katero se potruji v vsakem oziru izvršiti naročilo skrajno natančno in z namenu potrebnim učinkom. Zavod, ustrezajoč vsem zahtevam na polju moderne tiskarske tehnike je Zvezna tiskarna v Celju, Schillerjeva cesta šte. 3. — Založena z modernimi črkami in okraski, kakor tudi opremljena z brzotisknimi stroji najnovejše konstrukcije in zlagalnimi pristroji je v položaju v polni meri zadovoljiti svoje cenjene stranke. — Naročila izvršuje točno in solidno. — Cene nizke.

Izborne butelke

najboljše bizeljske, ljutomerske in konjiške starine priporoča kot zelo primerno božično in novoletno darilo

prva južnoštajerska vinarska zadruga v Celju.

Zadruga ima v zalogi vsakovrstna bela in rdeča zajamčeno pristna južnoštajerska **namizna vina** najboljše kakovosti po zelo nizkih cenah. — **Zahtevajte cenike!** Prepričajte se z poskušnjo! Obiščite naše kleti v Gaberju pri Celju („Sokolski dom“), kjer so Vam poskušnje na razpolago!

Gostilničarji! Ogibljite se brezvestnih tujih agentov, ogrskih in laških vinotrzcev in naročajte vino pri domačem podjetju južnoštajerskih vinogradnikov.

Prva južnoštajerska vinarska zadruga v Celju.

Pisarna v Celju, Graška cesta šte. 15.

625 8-

Odvetnik
dr. Ljudevit Stiker

naznanja, da je s 16. decembrom t. l.
prevzel

odvetniško pisarno
gospoda dr. Benkoviča v Brežicah.

Pekarija ↔ Slaščičarna ↔ Kavarna

Jakob Zalaznik

Stari trg št. 21 Ljubljana Stari trg št. 21

Mestni trg 6 Filijalke: Predmestje 26

Zunanja naročila točno! 78 24-19 Cene nizke!

Od 1. oktobra 1909 naprej:

Poštno-hran. rač. št. 848.428.
1143 zadrušnikov.
Vplačani deleži K 21.450.—.

■ Ustanovno leto 1881. ■

Rezerv. zaklad K 100.000.—.
Denarni promet v letu 1908
K 2.790.060-77.

„SAVINSKA POSOJILNICA V ŽALCU“

REGISTROVANA ZADRUGA Z NEOMEJENO ZAVEZO.

Hranilne vloge obrestuje po $4\frac{1}{2}\%$ z letnim pripisovanjem k glavnici, položbe v tekočem računu pa po $4\frac{1}{2}\%$ od dne od dne s poluletnim kapitalizovanjem. **Rentni davek** plačuje posojilnica sama. **Hranilne knjižice** drugih zavodov sprejema kot gotovino. **Posojila** daje na hipoteke, hipotekarne cesije, vrednostne listine, dragocene stvari, na blago, ki ni pokvari podvrženo in na poroke; dovoljuje odprti kredit v tekočem računu in eskomptuje trgovske menice. Obrestna mera je $5\frac{1}{2}\%$ in 6% . Preskrbuje ceno inkaso nakaznic in menic. Postrežba v vsakem oziru kulantna in točna. Poštnohranilne položnice na razpolago. **Posluje vsak dan**; posebni uradni dan za stranke pa je izvemši praznike vsak **ponedeljek in petek**.

Ravnateljstvo:

Predsednik: **Franc Roblek**, veleposestnik in državni poslanec. Blagajnik: **Josip Širca**, veleposestnik in župan.
Tajnik: **Franc Piki**, posestnik. Odbornika: **Dr. M. Bergmann**, zdravnik in posestnik; **Josip Žigan**, veleposestnik.

159 25—19

Narodna dolžnost vsake slovenske
gospodinje je, da zahteva v vsaki
trgovini le izborno

z znamko **„tiger“**

Pfeiferjevo pralno milo

iz milarne **Ivana Pfeifer**
v **Spodnji Hudinji** pri Celju — pošta Celje.

28 51-32

„Narodna založba“ v Celju

registrovana zadruga z omejeno zavezo

priporoča vsem slovenskim narodnjakom v nakup sledeče
knjige, ki jih je izdala:

I. **Ljudska knjižnica „Nar. založbe“.**
I. zvezek: **Strašno maščevanje** in **Nos**.
Povesti N. V. Gogolja. Cena 80 v, po pošti 90 v.

II. **Ljudska knjižnica „Nar. založbe“.**
II. zvezek: **Izlet g. Broučka v 15. sto-**
letje. Češki spisal Svatopluk Čech. Cena 2 K,
po pošti 2 K 20 v.

III. **Uvod v narodno gospodarstvo.** Po
Maurice Blookovi knjigi spisal dr. Vek. Kukevec.
Cena 1 K, po pošti 1 K 10 v.

VI. **Slovenski kmečki koledar.** Letniki:
1908 (1 K, po pošti 1 K 20 v), 1909 (1 K 20 v,
po pošti 1 K 70 v), 1910 (1 K, po pošti 1 K 20 v),
z bogato gospodarsko in poučno vsebino.

V. **Cerkvene pristojbine ali štolnina.**
Koliko si sme duhovnik računati za razna cer-
kvena opravila. Cena 20 v.

VI. V kratkem izide: **Ljudska knjižnica „Na-**
rod. založbe“. III. zvezek: Povesti Maksima
Gorkega, slavnega ruskega pisatelja.